

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Vrednost za vsa leta - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 215. — ŠTEV. 215.

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 12, 1924. — PETEK, 12. SEPTEMBRA 1924.

VOLUME XXII. — LETNIK XXXII.

BERLIN POZVAN, NAJ VSTOPI V LIGO

Berlinska vlada je bila dejanski pozvana, naj vstopi v Ligo narodov. — Nastop angleških in francoskih kandidatov v tretjem komiteju Lige. — Nemčiji bo najbrž dovoljen stalen sedež. — V Ženevo je dospel grof Bernstorff, da se pogaja glede pogojev. — Herriot in MacDonald sta naložila Ligi preveliko breme.

Poroča Arno Dosch-Fleuret.

Ženeva, Švica, 11. septembra. — Nemčija je bila skoro direktno pozvana, naj stopi v Ligo narodov. Lord Parmoor, zastopnik Anglije in Paul Boncour, zastopnik Francije, ki sta člana tretjega komiteja, sta se večeraj popoldne pogajala ter prišla do takega soglasja, da je bilo povabilo omogočeno.

Nobenega dvoma ne more biti, da sta Francija in Anglija pripravljene glasovati za vstop Nemčije v Ligo in ker je vsakemu znano, da zahteva Nemčija trajen sedež v svetu kot pogoj vstopa, sta Anglija in Francija pokazali, da sta pripravljene ugoditi tudi tej želji.

Lord Parmoor, ki je govoril glede vojaške kontrole, je rekel:

„Noben načrt kontrole, katerega bi mogla izdelati Liga, bi ne mogel biti popoln, dokler ni Nemčije v Ligi. Kakor hitro bi bila v Ligi, bi bila obvezana sprejeti varnost in razoroženje, a na drugi strani bi bila deležna vseh dobrot Lige.“

Boncour je bil še bolj jassen, ko je izjavil.

„Soglašam z lordom Parmoorjem, da ne bo varnost popolna in Liga uspešna, dokler se ne bodo združili vsi narodi, vključno Nemčijo, v sklepu, da uravnajo svoje težkoče potom arbitracije ter najdejo v enotnosti sredstva, da rešijo probleme, s katerimi se morajo pečati.“

Včeraj zvečer je dospel semkaj grof Bernstorff ter pričel takoj s pogajanjem, da spravi Nemčijo v Ligo.

Grof Kessler, ki se tudi pogaja glede možnega vstopa Nemčije v Ligo, se bo konec tedna vrnil v Berlin. Prišel bo s seboj zagotovila večine mukajšnih delegatov, da bodo glasovali za vstop Nemčije v Ligo, ko bo Nemčija naprosila za to in da bodo glasovali tudi za trajen sedež Nemčije v svetu Lige narodov.

Grof Kessler bo nadalje pojasnil merodajnim krogom v Berlinu, da bo prošnja Nemčije za vstop v Ligo v veliki meri povečala upanje glede posojila iz Amerike. Nemški vladi bo poudaril, da je zaželjeno nastopiti sedaj, ko je položaj ugoden.

Številni so mnenja, da sta naložila ministrska predsednika MacDonald in Herriot zborovanju Lige narodov preveliko breme in da sta poverila Ligi težano nalogo priti do sporazuma glede varnosti in arbitracije. Nazori angleške in francoske vlade v tem oziru si namreč nasprotujejo.

Vsled tega pozivljajo Nemčijo, naj nastopi sedaj, ker je položaj bolj ugoden kot pa bo mogoče par mesecev pozneje, ko bo morala Nemčija upoštevati sovražna ministrska predsednika v Parizu in Londonu.

Ta argument bo navedel grof Kessler še pred pone-deljkom, ko se bo nemški kabinet odločil, če naj odpošlje svojo poslanico glede vojne krivde ali ne.

Berlin, Nemčija, 11. septembra. — Kljub poročilom v nemških listih, da bo Nemčija naprosila za vstop v Ligo narodov izjavljajo v dobro informiranih krogih, da bo stavila Nemčija tozadevno prošnjo šele štiri tedne od sedaj naprej.

London, Anglija, 11. septembra. — Nemška poslan-štva v Washingtonu, Londonu, Parizu, Rimu in Bruslju so dobila od nemškega ministra za zunanje zadeve Strese-manna, sporočilo s prošnjo, naj sporoče, kakšen učinek bi imelo na javno mnenje, če bi Nemčija izdala poslanico, v kateri bi odklonila vojno krivdo. Vojno krivdo je Nemčija priznala, ko je podpisala versaillesko mirovno pogodbo.

Vsi nemški poslanci v inozemstvu so nato svetovali Stresemanu, naj nemška vlada ne stori tega koraka, ker bi neugodno vplival na javno mnenje v zavezniških in drugim zvezanih deželah.

KONVENCIJA JSKJ.

Lorain, O., — Razprava glede združenja Jugoslovanske Katoliške Jednote s Slovensko Narodno Podporno Jednoto je bila kratka.

Predlog glede družitve je bil odklonjen z ogromno številom glasov.

Ime Jednote ostane staro, namreč Jugoslovanska Katoliška Jednota.

Oni, ki so zahtevali odpravo črke „K“ so propadli.

Precej agitacije je za lastno glasilo.

Stavljen je bil predlog, naj

se sedež Jednote premesti v Duluth, Minn., pa je bil zavrnjen z večino glasov.

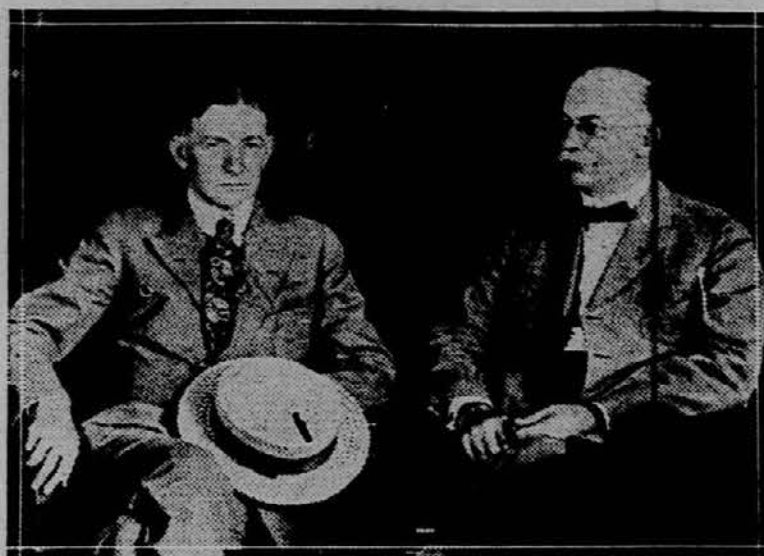
En delegat je celo predlagal, naj bo sedež Jugoslovanske Katoliške Jednote v Clevelandu.

Sedež Jednote ostane na Ely, Minn.

NOVE ŠVICARKE JUBILEJSKE ZNAMKE.

Curih, Švica, 11. septembra. — Ob priliki petdesetletnice ustanovitve svetovne poštne zveze, bo izdala Švica jubilejne znamke po 20 in 30 centimov.

NAPROTUJOČA SI KANDIDATA

Slika nam kaže dva huda nasprotnika, skupaj fotografirana. Prvi je republikanski podpredsedniški kandidat genral Dawes, drugi pa demokratski podpredsedniški kandidat governor Charles W. Bryan iz Nebraske.

AMERIŠKI LETALCI SE VRAČAJO PROTI ZAPADU

Ameriški armadni letci, ki so obkrožili svet, so izpremenili svoje načrte za polet proti zapadu, kajti vsled izrabljenja aeroplanov je bilo treba izbrati južno državo.

Washington, D. C., 11. sept. — Ker so njih stroji izrabljeni, je bila izpremenjena smer poleta na zaključnem potovanju preko ameriškega kontinenta, iz Washingtona v Seattle, kjer bo polet dejanski zaključen.

Mesto da bi jadrili preko Cheyenne, Wyo., Salt Lake City in Sacramento, kjer je skalnato pogorje višje, se bodo obrnili letalci, potem ko bodo dospeli v Missouri, proti jugozapadu, preko Oklahome in Texasa ter se vozili nato naprej preko Arizone in Nove Mehike, nakar bodo leteli proti severu, skozi Californijo, Oregon in končno do Seattle, Wash.

Tozadevni sklep je bil storjen po konferenci, katero je imel general Patrick, načelnik armadne račne službe, s poroč. Smithom, Nelsonom in Wadeom.

Na temelju revidiranega načrta se bodo letalci trinajstkrat ustavili. Iz Washingtona bodo odšli v soboto zjutraj ter poleteli v Dayton, O. Od tam bodo odjadrali v Chicago in naprej do Seattle.

Glavni vzrok za izpremembo načrta je bila želja, da se ne riskira življenj častnikov in tudi ne strojev tekom poleta preko visokega pogorja. Aeroplani so pričeli kazati posledice obrabljenosti po potovanju 23.000 milj.

General Patrick se je odločil, da bodo odšli v nedeljo, ker hoče, da se udeležijo takozvanega Defense Day. Na ta način bodo lahko videli avijatike nešteti tisoči, ki so bili razočarani, ko se je zakasnil prihod z Mitchel polja v Washington.

Vsi trije letalci so obiskali Belo hišo, kjer jim je predsednik Coolidge želel srečno pot na preostalem delu potovanja, obsega-jočega celi svet.

MIROVNI KONGRES BO SKLI-CAN V BERLINU.

London, Anglija, 11. sept. — Meseca oktobra bo sklican v Berlinu mirovni kongres. Udeležili se ga bodo Francozi in Nemci.

KREDIT ZA FRANCIJO BO OB-NOVLJEN.

Pariz, Francija, 11. septembra. — Kredit v znesku sto milijonov dolarjev, katerega je dala Morgana-va družba pred šestimi meseci Francoski banki, je bil obnovljen za nadaljnjih šest mesecev. Pogoji so isti.

IZBRUH DRŽAVLJANSKE VOJNE NA KITAJSKEM

Šanghajska armada se je polastila treh mest. Važne pozicije so bile zavzete na fronti, devdeset milj od mesta.

Šanghaj, Kitajska, 11. sept. — Sile nasprotujočih si vojaških gubernij, ki se bore za posest Šanghaja, so se spopadle danes v bližini Ikinga, devet deset milj zapadno od Šanghaja, kjer so obrambne sile gubernije provinc Čekiang zavzele tri mesta v bližini Taibu jezera.

V komunikaciji, ki je bil objavljen danes v glavnem stanu gubernije v Čekiangu, se glasi, da pripravljajo čete iz Kiangsu ojačanje na bojno fronto pri Ikingu. Skupne sile, ki so sedaj v Mandžuriji, obsegajo tri divizije, eno in dvajsetih mešanih brigad in štiri kavalerijske brigade, soglasno z japonskimi poročniki.

Armadi poveljuje osebno general Čang Tsao Li, ki je napovedal vojno pekinški vladi.

Peking, Kitajska, 11. sept. — Vspreči ponavljajočih se poročil o gibanju čet iz Čigli je izdala centralna vlada ugotovilo, v katerem se glasi, da niso bile nikake čete poslane proti Šanghaju ali sploh proti severu in da ni nobenega slabešnega gibanja čet iz za leta 1922.

Kanton, Kitajska, 11. sept. — Nadaljuje se s pripravi za nameravano ekspedicijo dr. Sun Jat Sena proti provinci Čekiang in proti centralni vladi v Peking. a datum odhoda ni bil še določen. Z velikimi težkočami je namreč zvezano dvigovanje potrebnih skladov.

Tokio, Japonska, 11. sept. — Baron Sidehara, minister za zunanje zadeve, je izjavil, da nima Japonska nobenega namena vmešavati se v domače spore na Kitajskem. To je storil ob priliki, ki so ga zastopniki Ass. Press prosili, naj obrazloži politiko japonske vlade napram sedanji državljanski vojni na Kitajskem.

Oficijelna ugotovila glede japonske politike nevtiralnosti in neumešavanja v kitajske zadeve pa ne morejo zatreti strahu Japonske glede dogovorov, ki se vrše med Washingtonom in Londonom z ozirom na Kitajsko.

ŽENSKES V BRIVSKI-UNIJI.

Indianapolis, Ind., 10. sept. — Na konvenciji Journeymen Barbers International Union je bilo opaziti energičen poskus, da se izvojuje priprust žensk v brivsko unijo. Vsi tozadevni poskusi, ki si bili vpriporjeni še na prejšnjih konvencijah, pa so ostali brezuspešni. Zagovorniki pripusta žensk v unijo so upali, da bodo v sedanjem slučaju zmagali, ker so postale ženske dober vir za brivce, ker si strižejo lase.

LEOPOLD IN LOEB ZA OBZIDJEM KAZNILNICE

Pretnje z bombami so zakasnilo odhod obeh morilcev v državno jetnišnico v Jolietu. Oboroženi možje stražijo ozemlje kriminalnega sodišča.

Chicago, Ill., 11. septembra. — Radi novih pretenj, da bo bombardirano poslopje kriminalnega sodišča, je bila odposlana močna policijska straža, ki je ščitila poplope do odstopanja Nathana Leopolda in Richarda Loeba, ki ta bila obsojena na dosmrtno ječo radi umora Roberta Franksa, tarega štirinajst let.

Močni kordoni policistov in po- nožnih šerifov so ostali na stra- ži krog ječe in posebni oddelki policistov na motornih kolesih so bili pripravljene za odhod v Jo- liet. Šerif Hoffman je izjavil, da bosta oba jetnika prevedena še danes, a ni hotel navesti ure od- hoda.

Povelje za prevoz jetnikov iz okrajne jetnišnice v državno je- tnišnico v Jolietu je podpisal vr- hovni sodnik Caverly, ki je tudi izrekel obsodbo. Hoffman je re- kel nadalje, da se hoče iznebiti jetnikov čimprej mogoče.

Trije avtomobili se bodo na- hajali v spredu, ko bo zapu- stil okrajno jetnišnico.

Uniformirani policisti so patrul- lirali po cestah krog ječe. Na- daljni oddelki policistov je bil nastanjen pred kriminalnim so- diščem.

V jetnišnici sami so posebni stražniki stražili morilec, ki sta spala. Vsi so bili močno oboro- ženi.

Oblasti so bile prepričane, da je življenje obeh obsojenih ogrože- no, prav kot je bilo pred obsod- bo, kajti sodnik Caverly je do- bil na ducate pisem in telefonskih sporočil, v katerih so ljudje pre- tilili, da bodo ustrelili oba zločn- ca ali pa dinamitirali ječo, ker se je sodnik odločil za dosmrtno ječo in ne za obseženo. Oblasti so vsled tega ukrenile vse potrebno, da preprečijo dinamitiranje.

Državni pravdnik Robert Crowe pa je medtem nadaljeval svoj boj, kojega namen je preprečiti po- miloščenje obeh morilcev. Crowe sestavlja pregled čelaga slučajaj, ki bo sestavljen tako, da ne bo tako, da ne bo noben parolni svet v bodočnosti izpustil morilcev iz ječe.

Državno pravdnštvo je sto- rilo svojo dolžnost in oba bi mo- rala biti obsežena. Sodišče pa je drugače ukrenilo ter mora tudi prevzeti odgovornost za to. Ker ju ni mogoče obesiti, homo gle- dali na to, da ne bosta nikdar pri- šla iz ječe, — je rekel.

Leopold in Loeb sta vstala ob običajni uri ter sta se pripravila na odstopanje v Joliet. Tam bo- sta oba jetnika izgubila svojo identičnost in znana bosta le kot številki 9305 in 9306. Jetniški warden Whiteman je izjavil, da bosta oba morilca zaposlena v de- lavnici in da bo postopal z njima natančno kot z vsemi ostalimi je- tniki.

Nič drugega nista kot dva morilca med sedmimi sto, katere imamo tukaj, — je rekel.

Po šestih tednih duševnih in telesnih naporov se je odpeljal sodnik Caverly nekam proti iz- toku, da se odpočije. Ni hotel po- vedati, kam je namenjen, ker bi ga časnikarski poročevalci preveč nadlegovali.

Chicago, Ill., 11. septembra. — Mnenja med reprezentativnimi prebivalci Chicago so zelo de- ljena.

Tako je naprimer izjavil odvet- nik Ettleson, pravni zastopnik družine umorjenega dečka.

— Soglašam z državnim prav-

RAZNE NOVOSTI VOLILNE KAMPANJE

Delavska federacija v New Jersey je odklonila indosira- nje La Folletta. — Delavstvo West Virginije pa je odobrilo njegovo kandidaturu. — La Follette bo go- voril v New Yorku. — Senator, ki se je zavzel za iz- delovanje piva in lahkih vin, je porazil z 51,000 gla- sovi svojega nasprotnika. — Primarne volitve.

Paterson, N. J., 11. septembra. — Po kravalu, ki je trajal skoro celo uro in tekom katerega so bile dvignje- ne številne obtožbe, je državna konvencija delavske fe- deracije odklonila indosiranje La Folletta in Wheelerja. Resolucija, k se je tikala indosiranja, je bila porazena z 209 proti 85 glasovom.

Resolucija za indosiranje Davisa in Bryana je bila umaknjena že večeraj. Delegatje so razbijali po mizah in piskali, ko je bila končno završena tudi resolucija za indosiranje kandidature Coolidge-a in Dawesa.

Wheeling, W. Va., 11. septembra. — Delavska fede- racija države West Virginia je indosirala kandidaturu se- natorja La Folletta. Le en glas je bil oddan proti odobre- nju. Nato pa je tudi ta delegat izjavil, da je osebno za La Folletta.

Senator La Follette bo imel prihodnji teden svoj pr- vi kampanjski govor v New Yorku in sicer v Madison Square Garden.

Nato se bo vrnil v Washington ter odšel koncem me- seca na potovanje po zapadu.

Detroit, Mich., 11. septembra. — Zvezni senator James Couzens, ki se je javno izrekel za amandiranje prohibicijs- ke postave, da bo dovoljeno vino in pivo, prekaša za celih 50,000 glasov svojega najbližjega republikanskega na- sprotnika, sodnika Tuttle-a.

Boston, Mass., 11. septembra. — Frederick Gillett, ki je predsednik poslanske zbornice, je pri republikanskih primarnih volitvah za senatorja porazil z 51,000 glasovi ve- čine svojega nasprotnika Louis Coolidge-a, blagajnika United Shoe Machinery Co.

Phoenix, Arizona, 11. septembra. — Governor Hunt, ki se že petič poteza za mesto gubernerja, je prekosil vse svoje nasprotnike pri demokratičnih primarnih volitvah.

Washington, D. C., 11. septembra. — Deputacija Steu- ben Society of America se je oglasila večeraj pri senatorju La Follettu, da ga obvesti, da je nemški element volitev sklenil podpirati njegovo kandidaturu. To bodo storili Nemci raditega, je rekel načelnik deputacije, ker se je se- nator tekom vojne tako neustrašeno zavzemal za pravico in resnico.

Senator se je deputaciji zahvalil ter rekel, da ga ve- seli, ker mu namerava nemški del ameriških volilcev na- kloniti svojo podporo.

dnikom Crowe, da bi bilo treba izreči smrtno obsodbo.

Profesor Jones, načelnik vzgoj- nega departamenta severozapadna- ga vseučilišča pa je rekel:

— Ničesar dobrega bi ne dose- gli, če bi bila izrečena smrtna ka- zen.

Nadaljni so mnenja, da je raz- sodba pokazala potrebo, da se odpravi v državi smrtno kazen.

FILMSKA DIVA IZVRŠILA SA- MOMOR.

Dunaj, Avstrija, 11. septembra. — Eva May, znana filmska igralka,

heerka znanih umetnikov Mia in Joe May, je izvršila samomor. To je bil njen peti poskus, da konča svoje življenje.

DESET MRTVIH V INDIJSKIH KRAVALIH.

Silma, Pundžab, 11. septembra. Deset oseb je bilo usmrčenih in dvajset mrtvih pri kravalih, ki so se vršili v terek in sredo v Ko- hatu.

Policija je pozvala čete na pu- pomoč, ki so oddale več strelav, nakar so se demonstranti umak- nili.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledile:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$14.10 2000 Din. — \$28.00 5000 Din. — \$69.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Napojila na sadnje pošte in izplačilo "Poštne listovne zveze".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.90 500 lir \$23.75

300 lir \$14.55 1000 lir \$46.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Napojila na sadnje pošte in izplačilo "Poštne listovne zveze".

Na polizlatve, ki presegajo PETTISOŠ DINARJEV ali pa DVATISOŠ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben dopust.

Vrednost Dinarjev in Lirsov sodaj ni stalna, menja se večkrat in vspe- rakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsaj, računamo po ceni tistega dne, ko nam prišlo poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK BANKER STATE BANK

22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Ena leto leta velja list za Ameriko	Za New York za leto leta	\$7.50
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za leto leta	\$7.50
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00
Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelje in praznikov.

Dopisi, brez podpisa in osebnosti se ne priobčajo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejeli bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2274

ALFRED PRINTING CO.
TRADES UNION LABEL
NEW YORK CITY

ČIKAŠKA RAZSODBA

Sodnik Caverly se je bil umaknil kot puščavnik v samotno ter premišljeval, kako naj obsodi dva nestvara v človeški podobi.

Vsakdo je že vnaprej slutil, kakšno bo obsodba.

Namreč, da Leopolda in Loeba ne bo poslal na vislice pač pa v ječo.

Pred ameriškim sodišči že dolgo ali pa še nikdar ni bilo razstavljene in razkazane toliko svinjarije, toliko degeneracije in toliko duševne nenormalnosti kot v tem slučaju.

Oba fanta, Leopold in Loeb, sta bila rojena in sta vzrasla v bogastvu. In v močvirju bogastva sta tudi utonila.

Imela sta na razpolago šole, zabave, denar in sploh vse takozvane posvetne blage.

Oba sta bila visoko naobražena. Posebno Nathan Leopold. Podobna sta bila rastlini, ki ima neizmerno lep cvet, pa toliko strupa v sebi, da zastruplja vso okolico.

Ker sta že v najnežnejši mladosti užila vse življenje in jima ni moglo življenje nuditi nobenih normalnih užikov več, sta iskala v nenormalnosti utehe.

Modern sodnik bi ne poslal Leopolda in Loeba v ječo. Dal bi ju zapreti do smrti v zavod za duševno bolne.

Kar imata dobrih duševnih lastnosti, bi jih lahko razvila, pred njunimi slabimi lastnostmi, bi bila pa javnost zavarovana. Sodnik Caverly ni modern človek.

Rekel je, da Loeba in Leopolda ni zato izročil rablju, ker sta premlada. Enemu je osemnajst, drugemu pa devetnajst let.

Čudno, da je bila čikaška justica edinole v tem slučaju tako obzirna.

V raznih prejšnjih slučajih se ni toliko ozirala na mladost zločincev, ampak je sodila brezobzirno.

Splošna javnost je zahtevala, naj umreta na vislicah. Sodnik Caverly je bil toliko pogumen, da ni ugodil tej zahtevi splošne javnosti.

Ni bil pa toliko pogumen, da bi odkritosrečno povedal svetu, zakaj je morilec rešil vislice.

Nekaj je in ostane kot prebito: Ne samo sodnik Caverly, pač pa vsak drugi sodnik v državi Illinois bi obsodil mlada zločince brez vsakega pardona na vislice, če bi slučajno ne bila sinova dveh milijonarjev.

Ako bi bila morilec dva priprosta človeka, bi ju ne zagovarjal noben Darrow in noben Bacharach.

Če bi ne bila milijonarja, bi ne prihajali z vseh strani dežele najboljši zdravniki in strokovnjaki doganjati, da sta odgovorna, oziroma, da nista odgovorna za svoj čin.

Obravnava bi bila drugačna in njen izid povsem drugačen, ako bi stala pred sodiščem dva priprosta človeka, ne pa dva milijonarska sinova.

Morilec sta sicer obsojena na dosmrtno ječo.

Toda v Ameriki se da z denarjem kupiti najboljše advokate, najuglednejše zdravniške izvedence, v Ameriki se da z denarjem kupiti liste, ki baje predstavljajo javno mnenje.

Kdor ima pa vse to na svoji strani, dobi tudi kmalu pravico na svojo stran.

Dopis.

Iz Belokrajine.

Belokranjski domači izdelki so vzbujali na ljubljanskem velesejmu splošno pozornost. Domače in tuje časopise je bilo polno pohvale. Zlasti so bili krasni sodčki s stojali, ki jih je izdelal po načrtu adriškega učitelja B. Račiča Jure Horvat p. d. Jernejčič iz Dolenjcev. Prodaj je takoj prvi dan vse in dobil še 15 novih naročil. Naročili so Čehi, Hrvati in Srbi. Razstavo je obiskalo več odličnjakov, katerim je bilo vse všeč. Škoda, da se je prodalo zelo malo ženskih izdelkov, ki so bili narejeni nalašč za semenj. Kriva je temu splošna denarna kriza, ki se je na semnju splošno opazila.

Načrti za žunički most so gotovi in vsega prebivalstva se je takoj polotila vroča želja, da se načrti

čimprej uresničijo. Enega smo razstavili v Ormožju, druge bo mo pa v Karlovcu, da se ljudje malo zanimajo. Naredili so dva načrta. Most "na gazi" bi bil dolg 196 m, nižji pa bi imel 151 m dolžine. Širok bi bil 5 m in bi imel tudi železobetonsko ograjo. Vse bi bil iz betona. Načrt je napravil univ. prof. dr. ing. Miroslav Kasel iz Ljubljane. Da se je to zgodilo, so pomogli v prvi vrsti naši žunički rojaki iz Amerike, katerim se na tem mestu najlepše zahvalimo in jih prosimo nadaljne pomoči. Gospod poslanec Nemanič je obljubil svojo pomoč s tem, da bo prosil pri vladi, da dobimo dve tretjini podpore. Eno tretjino pa bomo zložili sami, ker most jako potrebujemo. Sedaj bomo prosili za vodenje obravnave, ki jo

POMNITE

Ena izmed največjih prednosti uporabe Bordenovega Evaporiranega Mleka je, da ga lahko kupiti v količini in ga imate, kadarkoli ga rabite. V zaprtih konvah se ne bo skisalo pa naj bo vreme tako ali tako.

Če hočete vedeti, kako kuhati z Bordenovim Evaporiranim Mlekom, nam pošljite ta oglas s svojim imenom in naslovom. No. 1.

THE BORDEN COMPANY
BORDEN BLDG. NEW YORK

Jugoslavija irredenta.

Še en slovenski ujetnik v Rusiji.

Po desetih letih se je oglasil slovenski ujetnik iz Rusije, Jožef Harej, rodom iz Tabna na Goriškem. Harej je leta 1914. odšel v Galicijo. Kaj se je potem z njim zgodilo, ni nihče vedel, ker ni bilo o njem nikakega sporočila. Sedaj je pa pisal svojem iz Ukrajine in prosi, naj mu pošljejo denar, da se bo mogel vrniti v domovino.

40letnica mašinskega posvečenja odličnega istrskega rodoljuba.

V nedeljo 17. avgusta je praznoval v Rakotolah v Istri 40letnico svojega mašinskega posvečenja don Luka Kirac, rodom iz Medulina na Puljskini. Jubilar je bil ves čas svojega življenja nesebičen delavec za narodno stvar ter je bil v zadnjih desetih letih dvakrat žrtve svojega slovenskega političnega prepričanja. Leta 1914. so ga internirali Avtrijci na ljubljanskem gradu. Bil je zaprt občen z dr. Žerjavom. Po okupaciji Primorja pa so ga spravili v Galicijo v Sardinijo. In po vseh teh šikanah je don Kirac danes čvrst in gleda z zadoščenjem na svoje življenje. Na mnoga leta!

Smrtna kosa.

V Senožečah je umrl Anton Šturm. V Senožečah je umrl Peter Pirjevec, živnozdravnik in posestnik. V Pesebenu v Istri je umrl Anton Rapotec, bivši občinski blagajnik v Dolini.

Tilnik si je zlomila

67letna Ana Šviligojeva iz Pevme pri Gorici. Trgala je bezgove plevela, pri tem pa ji je spodrsnilo, da je obvisela na vejah ter nato padla vznak v jamo. Prepeljali so jo v goriško bolnišnico, kjer je takoj podlegla poškodbam.

Samomor radi družinskih razmer.

Dne 11. avgusta se je v Idriji zastrupila 27 let stara Ivana Brus, rudarjeva žena. Izpila je četrt litra octove kisline in izdihnila v hudih mukah eno uro po zastrupljenju. V smrt so jo gnale obupne družinske razmere.

Dramatičen samomor v morskem kopališču.

V tretjem nadstropju Palace hotela v istrskem kopališču Portorože je stanovala 25letna Nata

hosta izvršili dve komisiji: slovenska in hrvatska. Ker pa sedaj nimamo dovolj denarja, se obračamo do vseh Belokranjcev, da se nas spomnijo in nakazuje kakšen dar. Fotografije smo nekaterim že odposlali, radi bi pa še našli, da vidite, kako in kaj se namerava zgraditi. Kdor se zanima, naj piše na: Odbor za zgradbo mostu v Žunčih, p. Vinica, Slovenija, Jugoslavija, in mu pošljemo sliko načrta, seveda če bo kaj dal ali vsaj obljubil kaj dati.

V Tribučah je porodila Malenčeva hči, ki se je lani poročila z Ilijo Vrliničem iz Bojancev, dvojčka moškega spola.

Zadnje dni je zopet jako izstopila Kulpa.

Gjukić iz Zagreba. V noči na 18. avgusta se je vrgla iz svoje sobe v vrt in obležala mrtva. Pustila je 2 pismi, eno za moža v Zagrebu, drugo za lastnika hotela. Nesrečnica je bila bolna na živih.

"Ujetega ptica tožba" prepovedana.

V Kanalu je bila na programu prireditve v spomin Valentina Stanica tudi deklamacija Gregorčičeve pesmi "Ujetega ptica tožba". Italijanske oblasti zelo natančno študirajo vsako točko slovenskih prireditev in ako le morejo ertajo iz programa, kar se da. Tako je zapadla prepovedi tudi "Ujetega ptica tožba". Proslava v spomin Valentina Stanica se je izvršila zelo lepo. Obširen govor je imel prof. dr. Joža Lovrenčič.

Odvetnik dr. Wilfan

je odpotoval 20. avgusta v Bern v Švici, da se udeleži seje interparlamentarne unije kot delegat jugoslovanske narodne manjšine v Italiji.

Odvetnik dr. Tuma se preseli v Ljubljano.

Poročajo, da se preseli odvetnik dr. Tuma v kratkem v Ljubljano, ker ni dobil italijanskega državljanstva. Svojo pisarno izroči drugemu slovenskemu odvetniku.

Dvajsetletnica društva.

Dne 31. avgusta je praznovalo "Godbeno društvo" na Proseku pri Trstu 20letnico obstoja.

33 kvintalov vojnega materijala

so našli karabinerji v bližini Zagreba pri nekem Italijanu A. Branza. Materijal je vreden 12.000 lir. Branzo so zaprli, njegov tovariš je pa pobegnil.

Kako bo na svetu leta 3000?

Če se bo prebivalstvo sveta množilo v isti meri kot dosedaj, tedaj bo zemlja v letu 3000 prenapolnjena. Število prebivalstva bo znašalo takrat 700 milijard. To prognozo je postavil angleški univerzitetni profesor John W. Gregory, ki v podkrepitev svoje trditve navaja: Od leta 1906 do 1910 se je število prebivalstva povečalo v dvojni meri nego v preteklih 60 letih. To pomeni, da bo imela zemlja v letu 2000 največje število prebivalstva, ki ga bo mogla še preživeti. Leta 3000 pa ne bo več prostora za ljudi na svetu, kajti njih število bo naraslo na 700 milijard in napolnili bodo zemljo do zadnjega kotička.

Profesor Gregory proroči tudi strašno usodo belega plemena. "Borba za obstoj, za razširjenje lastnega ozemlja, ki je bila tudi eden glavnih vzrokov svetovne vojne, bo v prihodnjih stoletjih še hujša in grozovitejša. To bo borba na življenje in smrt med belim plemenom in ostalimi. Kakor je videti gleda profesor Gregory skozi črna očala v bodočnost.

Peter Zgaga

Na vsa Kovertova izzivanja tole izjavljam: Če mi kdo dokaže, da sem enkrat v tej koloni vero napadal, odložim za vedno svoje peto. Seveda, dokaz mora biti tehten.

★

Ne bo namreč veljalo, če Koverta pravi: — Zgaga je napadel sveto vero, ker je rekel, da je Koverta sebičen, hinavski in škodljiv.

Ne bo veljalo, če reče Koverta: Zgaga je napadal sveto vero, ker je pisal, da ni šlo vs po redu pri pobiranju sklada za slovensko cerkev v Brooklynu.

Ne bo veljalo, da sem sveto vero napadal, če zapiše Koverta: Zgaga je napadal sveto vero, ker je zapisal, da je bil pater Koverta izbačen iz Katoliške Jednote, ker ji je skušal denarno škodovati.

Ne bo veljalo, če bo rekel: Zgaga je sveto vero napadal, ker je zapisal, da so se odigravale v Kovertovem župnišču na Greenpointu take stvari, da je morala poseči policija vmes.

Napadanja svete vere ne bom kriv, ako bo rekel Koverta: Zgaga sveto vero napada, ker pravi da neki neworški gospod že večkrat ni bral maše, ker se je zjutraj prebudil kot klada pijan.

In menda ne bom napadal svete vere, ako bom ob priliki objavil, kaj se je dogajalo v slovenskem župnišču v Bridgeportu, Conn.

Napada na sveto vero tudi ne bom kriv, če bom povedal, da valbi neworški župnik gotove ljudi iz cerkev z besedami: Samo pridite, da vas bodo drugi videli. Bodite že vsaj navidez naši.

In proti veri se nisem pregrešil, ko sem rekel, da bi nekaterim možem Najsvetejšega imena niti svetil oče papež ne mogel odvezati grehov.

Ali napadam vero, če pravim, da so morali nekateri slovenski frančiškani pobegniti v Ameriko, ker jim je bil zopern jok nedolžnih nezakonskih otrok? Proti kateri verski postavi sem se pregrešil, če sem zapisal, da predpisuje brooklynski župnik zakonskim ženam, koliko otrok morajo imeti?

Ali sem zoper vero grešil, če sem rekel, naj se briga Koverta za vero, ne pa za banke in biznes?

Ali sem veri škodoval, ko sem pisal, da je prišel v naše uredništvo brooklynski gospod ponujati doma kuhano žganje? Ali sem storil kak greh proti veri, ko sem zapisal, da so se dali na strehi slovenske cerkve v New Yorku fotografirati trije pijani frančiškani ter da dotična slika, priobčena v Ave Mariji, razodeva očito pijanost.

Kakšen je moj greh proti veri, če sem nekoč omenil, da je neki neworški kaplan hodil v stanovanja slovenskih deklet po vse kaj drugega kot denar kolektat?

★

S tem sem navedel samo desetino dolgega registra in povem, da sem najboljše za bodoče prihranil.

★

Javnost naj odloči, s čim sem se pregrešil proti veri.

Pater Koverta ni poklican, da bi kaj takega odločeval, ker se je s svojim delovanjem in s svojimi peklenjskimi spletkami že neštetokrat pregrešil proti poklicu, o katerem trdi, da ga vestno in točno izpolnjuje.

★

To naj tudi služi kot odgovor nekaterim članom društva Najsvetejšega imena, katerim je Kovertov služabnik vsilil tisti kaverni protest.

★

Večina članov je spoznala svojo znoter se je svojevoljno pobotala z menoj.

Koverta naj bo pa prepričan, da se z njim nikdar ne bo.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898 Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 22nd Street, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 413 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg. 600 Grant Street at Sixth Ave, Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg. cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1234 W. 13 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Zdrževalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Road, N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 333 Park Street, Milwaukee, Wis.
JOSIP STERLE, Pine Bluffs, Wyo.
ANTON CELARC, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikače se uradnih zadev kakor tudi denarne posiljavitelj naj se posiljuje na glavno tajnika. Vse pritožbe naj se pošila na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnični sprejem naj se pošila na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Novice iz Slovenije.

Smrtna kosa.

V Novem Kotu pri Prezidu je umrl posestnik in trgovec Valentin Turk, star 50 let. Pokojnik je bil zaveden narodnjak in naprednjak ter splošno priljubljen.

Umrli so v Ljubljani: Vinko Krašovec, hlapec, 41 let. — Hinko Friedman, trgovec, 41 let. — Stanko Mlakar, rejčnik, 4 mesece. — S. Marjeta Kolumba Zupančič, usmiljenka, 42 let. — Alojzija Pritekel, hči železničarja, 2 leti. — Ivana Jager, mesarjeva žena, 63 let. — Ivan Suštaršič, posestnikov sin, 32 mesecev. — Fran Kotnik, poljski dinar, 24 let.

Novice iz Kranja.

Pri zadnji seji mestnega občinskega zastopa se je odobril predlog upravnega odbora Mestne hranilnice, da kupi ista dvonadstropno hišo trgovca Franca Dolence v Kranju. Hiša stoji v sredini mesta na najbolj prometnem kraju. V njo se preseli Mestna hranilnica, ki dobi s tem prostoro, ki bi jih morala že davno imeti. Mestna hranilnica, ki je uživala doslej velik ugled, bo s tem nakupom pridobila še veliko večje zaupanje ljudstva. — Te dni so prenovili svoje hiše Marija Šire pri Zvezdi, Marija Šumi pri Naeku, Leopold Lenardič pa prenavlja bivšo Kilarjevo hišo v ulici poleg Weinbergerja, s čimer se bo ta ulica zelo oplešala. — Vreme je zelo hladno, vsi ljudje se zavijajo v površnike.

Narednik Rumpel pred sodiščem.

V Zagrebu prične pri Savskem divizijskem sodišču obravnavo proti naredniku Avgustu Rumpelu, rodom iz Kamnika, ki je v noči od 20. na 21. marca zvalil svojega prijatelja trgovca Kelkovića v poslopje armijske oblasti, ga tamkaj ustrelil, truplo skril v pisalni mizi, potem pa šel v Kelkovićevo prodajalno, odnesel dnevno skupilo ter si z blagom napolnil nahrbtnik. Hoteč se ponoči odpeljati v Mari-

ALI VESTE, —

da namerava napraviti Ford v Jugoslaviji tovarno ter izdelovati v nji avtomobile za Balkan in Malo Azijo? Ali veste, da je tobač v Helmar turških cigareta boljši in finejši tobač kot pa v drugih cigareta? Z veseljem boste začeli kaditi turškega.

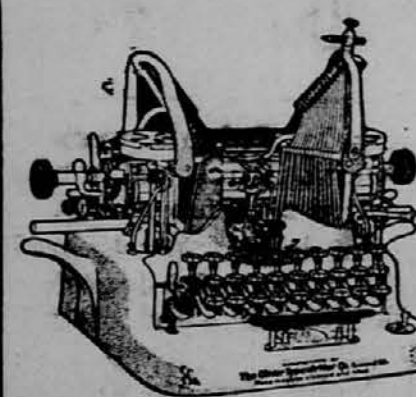
APARTMENT DVEH SOB

se odda posameznikom ali paru v zelo mirni hiši. Vprašajte v pisarni 403 East 5th St., New York, N. Y. (6x 6.—12.)

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.00

3 strešico za slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikak umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite z vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

22 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Zagonetno, toda resnično.

Povest o Harvey Loganu.

Pred nekako dvajsetimi leti je bilo ime Harvey Logan znano vsakemu, ki je redno čital liste. To ime se je tikalo slavnega in zadnjega banditskega voditelja "divjega zapada", kajti postal je naslednik Jesse Jamesa, katerega je usmrtila krogla izdajalskega prijatelja. Da je bil ta drzni zločinec, ki se ni brigal za človeška življenja, ki je kljuboval policiji cele ležele in katerega ni moglo zadržati zidovje nobene jetnišnice, v obeh dela prebivalstva junak, je prikazen, ki se ponavlja tudi še danes, kadar se zna kak posebno lopovski človek izogniti oblastim ter pokaže pri tem velik pogum.

Harvey Logan se je rodil v Dodson, Missouri, kot sin poštenega in dobrostoječega farmerja. Ko je bil star dvajset let, je bil cowboy ter je bil zaposlen v Oklahoma, Texasu, Montani in Wyomingu. Njegova zločinska karijera se je pričela v neposredni bližini one surove in nedostopne gorke pokrajine, katero so imenovali "luknjo v zidu" in ki je nudila roparskim tolpom varno zavetje.

Takrat je bila dotična okolica še vedno tipični "divji zapad". Pripetilo se je številne tatvine in odvajanja živine in še vedno so prihajali v naselbine pijani cowboyi, ki so streljali brezobzirno na vse strani ter terorizirali prebivalstvo. Majhnih prestopkov se ni kaznovalo. Živinske in konjske tatove in morilec pa so sumarično obesili, seveda če so jih ujeli. Največji lopov in najboljši strelec je bil izvoljen šerifom.

Krog leta 1890 so se pričele naselbine širiti in nastala so majhna mesta. S tem pa sta postala potrebna boljše uprava ter boljše policijsko varstvo. Prepovedani so bil izgredi in napadi pijanih cowboyev, ki so streljali v okna, se pretepali ter uganjali vse mogoče druge neumnosti in še kaj hujšega. Spopad med starim in novim redom stvari je postal neizogiben.

V jeseni leta 1894 so obiskali cowboyi malo naselbino Landuski, imenovano po bogatem renčarju Pike Landuski, v iztočni Montani. Landuski pa jih je preganjal. Na božični dan je sklenilo več cowboyev, med njimi Harvey Logan, da se bodo upirali Landuskiju. Streljajoč z revolverji so prihajali v naselbino, se opili v neki beznici s labim žganjem ter odjahali nato proti hiši Landuskija. Unel se je boj Landuski je padel in splošno se je govorilo, da ga je ustrelil Harvey Logan.

Zasledovani od pose so cowboyi odjahali in posrečilo se jim je uiti. Oblasti so razpisale nagrado za onega, ki bi privedel Logana ali kakega njegovega tovariša, živega ali mrtvega v mesto in cowboyi so se vrtnili v nedostopne, gorate pokrajine Wyominga in Montane, v "luknjo v zidu".

Tam so se skrivali Logan in njegovi prijatelji, a kmalu so spoznali, da jim bo treba skrbeti za vsakdanji kruh. V tam namen so pričeli vpriparjati napade na sosednje naselbine. Oropali so potnike, železniške vlake, ekspresne liste, pošte in končno celo banke. Če je pretela nevarnost, so se enostavno umaknili v svoja skrivališča, kamor jim niso sledili niti najbolj pogumni zastopniki postave in reda. Parkrat je bil vpriparjen poskus, a skriti banditi so tako dobro streljali, da so oblasti uvidele, da ne morejo ničesar opraviti.

V poletju leta 1897 je prihajala ta tolpa v majhno naselbino Belle Fourche v South Dakoti ter odnesla iz tamošnje banke vse zlato in vse bankovce. Takrat je bil voditelj te tolpe najbrž "Black Jack" Ketcham, ki je bil leta 1901 obsojen. Harvey Logan je padel v roke zasledovalcev, ki so ga zaprli v ječo v kraju Dead-

wood. Oktobra meseca, ravno pred no bi se moral vršiti proti njemu proces radi bančnega ropa, je pržagal Logan z žagami, katere so mu vtihotapili v ječo zavezniki, droge svoje celice, skočil na konja, ki je bil pripravljen ter odjahal v skrivališče banditov.

Počenjanje banditov je postajalo z vsakim dnem hujše. Najprej pod vodstvom "Black Jack" Jetchama, nato pod "Flat Nose" George Curryjem, pozneje pod vodstvom Bill Carverja in končno pod vodstvom Harvey Logana je izvršila banditska tolpa vse mogoče zločine v štirih ali petih zapadnih državah. V kratkih presledkih so bili napadeni in izropani železniški vlaki Union Pacific železnice, cela vrsta bank in več ekspresnih uradov. Cela policija na zapadu, Pinkertoni in druge organizacije, katere so poklicale na pomoč banke in železniške družbe, so bili na bojnem pohodu proti banditom. Ponovno je prišlo do krvavih spopadov, z vedno se je posrečilo Loganu in njegovim tovarišem uiti, pogosto z naravnost obšedovanjem vredno drznostjo in pogumom. Posamezne bandite so sčepatam prijeli. Ketcham je bil obešen, Curry in Carver sta morala v jetnišnico in Harvey Logan je postal neoporečni voditelj tolpe.

Ko so Logan in številni njegovi pristaši leta 1901 napadli Great Northern ekspresni vlak v Wagner, Montana, ter odnesli poleg gotovine še nepodpisane bankovce v vrednosti \$45,000, katere je odposlal zakladniški urad na banke severozpada, je bil odposlan oddelek državne milice, da uniči banditsko tolpo. Ko je Logan izvedel za to, je spoznal, da ne more s svojo pešice ljudi ničesar opraviti proti mnogobrojni milici. Roparji so zapustili svoja skrivališča ter se razpršili.

V zgodnji jeseni so se pojavili nekateri ukradeni bankovci, s ponašanjem podpiri bančnih predsednikov in blaginikov in oktobra meseca so zasačili v Nashville, Tennessee, neko žensko, ki je imela del ukradnega denarja in v koje družbi se je nahajal Logan. Slednjemu se je zopet posrečilo pobegniti, a ostal je očitno v okolici, ker je upal, da mu bo mogoče oprostiti žensko, v katero je bil zaljubljen.

Dva meseca pozneje, dne 12. decembra, se je pripetil v neki gostilni v Knoxville, Tennessee, pretep med nekim tujcem ter več gosti. Tujec je ustrelil nekega počista, k i je hotel posredovati ter pobegniti na ta način, da je skočil preko plota za gostilno. Za plotom pa je bila železniška zarez, ki je bila trideset čevljev globoka, in policija, ki je domnevala, da se je begunec ubil pri skoku v globino, je bila presenečena, ko ni mogla najti nobenega trupla. Šele dva dni pozneje so našli iskanega, ki je bil vsled skoka tako močno poškodovan, da ni mogel odpotovati in policija ga je vrgla v ječo.

Veliko pa je bilo presenečenje, ko so par dni pozneje spoznali agenti Pinkertona v aretiranem Harvey Logana. Nato so bile odrejene vse mogoče varnostne odredbe, da se prepreči beg jetnika. Vse obiskovalce Logana so skrbno preiskali ter so smeli govoriti s njim le v navzočnosti paznika. Vsa pisma in pakete se je prejel dalo. Težko oboroženi pazniki so stali na straži noč in dan pred celico Logana.

Oblasti so sklenile opustiti zaenkrat obtožbo radi morilnega napada na policista ter procesirati Logana v zveznem sodišču radi zadržanja ponarejenih bankovcev. Oropanja vlade ter osmih nadaljnjih zločinov. Po procesu, katerega so prisostvovali veličanske ljudske množice, je bil spoznan Logan krivim vseh desetih obtožb, ker obsojen na skupno sto in trideset let ječe. Ker pa so teklo kazni istočasno, se je domnevalo,

Ponovno pravim

"Nič mi ne da večjega užitka po zajtrku kot vdihavati izrazit dim HELMAR cigarete. To dopolni moj zajtrk ter me navda z veseljem do dnevnega dela."

Turški tobak ima izrazit okus in duh. Vsled tega je turški tobak najbolj drag tobak za cigarete. HELMARS ne vsebujejo ničesar drugega kot čisti turški tobak in vam dajo največjo vrednost za vaš denar.

HELMARS so popolnoma čiste ter so v lepenkastih skatljah, da se ne lomijo.

Kot drugi, boste z veseljem začeli kaditi turške.

Izdelovalec prvovrstnih turških in egiptovskih cigaret na svetu.

BOXES of 10 or 20

da bo ostal Logan približno dvajset let v zvezni kaznilnici, tekoma katerega časa bi vselej proti njemu ostale državne obtožbe. Vsled tega je bilo le malo upanja, da bi še kdaj užival prostost.

Logan je vložil priziv in do odločitve so ga pridržali v ječi v Knoxville. Tedaj je pričel delati načrte za svoj beg. Njegovi tovariši so skušali od zunaj uplavit na paznike, ki so stražili Logana, a te paznike so njih predpostavljeno strogo nadzorovali. Logan jih je skušal podkupiti, a njegova prizadevanja so bila zama.

Serif Fox in Pinkertoni so sklenili uveljaviti nadalje varnostne odredbe. Spravili so Logana v osamljeno celico v gorenjem nadstropju jetnišnice, da se mu ni moglo vtihotapiti nikakih sporočil, denarja ali orodja. Bil je popolnoma odrezan od ostalega sveta. Brez nadzorstva ni smel niti sprejeti, niti pisati pisma.

Z ni komur ni mogel stopiti v zvezo. Kadar je smel zapustiti celico, da se izprehaja po hodniku jetnišnice, sta ga vedno spremljala dva oborožena paznika. Vrata njegove celice ter vrata nadstropja, v katerem je bila njegova celica, so bila vedno zastražena.

Kljub temu pa ni opustil Logan upanja. Enkrat se mu je posrečilo dobiti nož ter ga skriti. Našli pa so ga. Ob neki drugi priliki je planil na enega svojih paznikov, a premagali so ga ter pretepli. Predpostavljali so ne prestano zabičavali paznikom, naj ne popuste v svoji pazljivosti,

ker so njegovi zavezniki vprizarili poskus, da vtihotapijo fine žagice, skrite v pipcah z dolgim ustnikom.

Dolgo ni bil odločen priziv v zveznih sodiščih. Logana so privredli v jetnišnico 13. decembra ter je bil še vedno tam ob Božiču leta 1902. Zanimanje javnosti je ponehalo in prizadevanja njegove tovarišev, da ga oprostite, se bila očitno ustavljena. Vsled tega je postala manjša tudi pazljivost jetniških uradnikov. Spomlad leta 1903 je potekla brez dogodka. Aprila meseca se je obvestilo Logana, da se bo razpravljalo o njegovem prizivu. Logan je vedel, da ne more upati na ugodno odločitev in da mora nekaj storiti, predno ga spravijo v zvezno kaznilnico, iz katere se mu je zdel beg popolnoma nemogoč.

Šele sredi junija meseca je našel Harvey Logan prvo priliko za beg. Ko je nekega dne pometal svojo celico, se je odločila od metle ena žica. Hitro je popolnoma odvil žico ter jo skril v neki razpoki v zidu. Nato je rekel pazniku, da je metla zanič in dobil je brez pomisleka novo, s katere je zopet snel žico ter jo skril. Na padel, kakaj naj porabi žico, katere se je prilastil.

Preko dneva sta bila dva paznika v nadstropju jetnišnice, v kateri je bil zaprt Logan, a krog poldne je odšel en paznik na kosilo in na straži je ostal vsled tega sam. Logan je spoznal, da mora izvršiti svoj beg tekom tega kratkega časa. Prišel je biti na videzno vesel ter se je spoprijateljal s svojimi pazniki.

Logan je spoznal, da se eden teh paznikov zanima za povesti in raditega mu je pričel pripovedovati dogodke iz svojega pustoloverskega življenja. Paznik ga je pozorno poslušal, kadil svojo pipco ter se naslanjal na ograjo celice. Obupani bandit je sklenil napasti tega paznika, kakor hitro bi se mu nudila prva prilika.

Popoldne, dne 26. junija 1903, je izvedel Logan, da je bil njegov priziv zavrnjen in da je bilo takoj nato izdano povelje, naj se ga odvede v zvezno kaznilnico v Columbus, O. Tam je bila takrat pritežna večina zveznih kanjencev, ker so šele gradili jetnišnici v Atlanti in Leavenworth.

Logan je sprejel poročilo o odločitvi na zunanje povsem hladno ter spal mirno in trdno tekom zadnje noči, katero je preživel v Knoxville. Oblasti so bile mnenja, da ne bodo imele ž njim nikakih nadaljnjih težkoč. Mislile so, da je uvidel, kako brezuspešen bi bil vsak odpor. Resnica pa je bila, da ni našel Logan nobene prilike, da napade paznika in da je vsled tega zaspal, da bo naslednji dan zdrav in čil ter pripravljen na vse.

Ko so zjutraj zamenjali paznika, je prišel na stražo radovedni prijatelj Logana. Slučaj je hotel, da je ostal drugi paznik doma, ker je bil bolan, dočim se je napotil tretji paznik domov, da se pripravi na transport Logana v Columbus. Warden Bell je sam opravil službo izven koridorja in zgovorni paznik je bil pred celico Logana.

Logan je pričel govoriti s paznikom, ki je sedel v nekoliko oddaljeni od omrežja ter se pečal s čiščenjem svojega revolverja. Mož je bil očitno previden ter se ni hotel približati celici. Za Logana je bilo vse odvisno od tega, če more pravi paznika v bližino svojih rok. Že je obupal ter naprosil paznika, naj mu prinese svinčnik ter kos papirja.

Hočem vam naslikati majhno karto, ki bo dosti pomenjala za vas, — je rekel. — Zalibog, je to vse, kar morem storiti za vas, predno me odvedejo.

Radovedni paznik je prinesel svinčnik in papir in Logan je pričel nekaj pisati, govoreč ves čas.

Ko sva Flatnose in jaz izropala ono banko v Sisley, — je rekel, — so nama bili tesno za petami in morala sva skriti zlato. Nekako tri tisoč dolarjev v zlatu je še vedno zakopan. Ta risba vam kaže, kje se nahaja to zlato. Hočem od tega le tisoč dolarjev, da si kupim kako stvar, ko bom v ječi.

Podal je pazniku risbo.

Vidite tukaj, — je rekel, — je železniška postaja v Sisley. Tukaj vodi pot v Red Gulch. Ali vidite križ? Tam se nahaja velika rdeča skala, nekako tako velika kot je ta celica. Sledite črti za približno pet in dvajset čevljev...

Paznik je sklonil glavo ter zri postaljevo na karto. Logan je prijel že pripravljeno zanjko iz žice, jo vrgel pazniku krog glave ter tako močno zadržnil zanjko, da je bila glava nesrečnega paznika takoj poleg zameženih vrat. Paznik je skušal prijeti svoj revolver, a Logan je še močnejše zategnil zanjko ter zašepetal pazniku:

— Ključ sem, drugače te zadavim.

Paznik se je pokoril.

Logan je dobil ključ, odprl vrata odvel pazniku dva revolverja ter ga privezal z žico na vrata celice. Nato si je nataknil na glavo čepico paznika, vzel medicinsko steklenico, ki je stala na koridorju ter odšel proti vratom, kjer je bil na straži warden Bell. Warden je videl skozi luknjo v vratih le eno roko, ki mu je pomolila medicinsko steklenico ter odprl zapa. V istem trenutku je bil namerjen nanj revolver.

— Odpri in brez besede, — je sknil Logan.

Warden se je pomišljal.

— Našel bom do treh, — je zagrozil Logan.

Bell je spoznal, da se ne more ustavljati obupanu ter je odprl vrata.

Poleg jetnišnice se je nahajalo

stanovanje šerifa Foxa in in hlev, v katerem je bil konj šerifa. Vse to je bilo znano Loganu. Ukazal je wardenu, naj ga povede v hlev.

— Niti enega glasu, — je rekel. — Če me bo skušal kdo ustaviti, si mrtev človek.

Bell ga je povedel v hlev. Tam je moral osedlati konja šerifa ter konečno odpreti vrata. Ko je bilo završeno to, je privezal Logan wardena na neki tram, skočil na konja ter odjahal.

Preteklo je pol ure, predno so našli zajete uradnike in nadaljne pol ure za organizirane pose. Logan, ki je bil izvrsten jezdec, je bil medtem že daleč.

Zvečer so se vrtnili zasledovalci izmučeni domov, ne da bi našli kako sled o beguncu. Konj šerifa se je naslednjega dne sam vrnil domov, popolnoma izčrpan. Logan je osedlal spotoma drugega konja teh odjahal na njem.

Posrečeni beg Logana je povzročil velikansko senzacijo ter napravil iz njega v očeh navadnih ljudi pravčatega junaka. Vsa prizadevanja oblasti, da ga primejo, so ostala brezuspešna.

Dne 7. junija, leta 1904 so napadli trije banditi v Parachute, Colo., vlak Denver & Rio Grande železnice ter razstrelili blagajno ekspresne družbe. Oboroženi potniki so jih pregnali še predno so mogli završiti svoj rop in takoj sklicana posla jih je pričela zasledovati. Šele dva dni pozneje so prišli zasledovalci v strelno razdaljo. Roparji so se nahajali v globokem kanjonu ter so se morali ustaviti, ker so bili konji popolnoma izmučeni.

Tekom boja je padel, težko ranjen, eden teh banditov. Ostali so skušali ščititi ga ter dvigniti na konja. Posa je videla, kako je mugal svojim tovarišem, naj odhajajo ter pridejo sami v zavetje. Ostali banditi so obotavljaje sedli na konje ter odjahali.

Zasledovalci so se nato previdno približali padlemu banditu. V istem trenutku pa je bandit dvignil svoj revolver, ga nastavil na sence ter izprožil.

Šele mesec pozneje so identificirali bandita kot Harvey Logana.

Oblasti so bile potolažene, a ustrajno se je vzdržala vest, da je Logan še živ, da se mu je posrečilo zbežati v Argentino, a ugotovljeno dejstvo je, da je Logan kmalu sam svoje življenje onega usodepolnega junijskega dne leta 1904.

Župnik oskrunjevalec grobnice.

V Draždanah na Saksonskeem se je pričel te dni proces proti župniku Kretzschmarju iz Schoenefeld pri Draždanah, ki je obtožen, da je oropal stare grobove. V grajski cerkvi v Schoenefeldu so že več stoletij pokopani člani obitelji plemenitašev Friesenskih, med njimi hči Avgusta Močnega. Župnik je obtožen, da je vdrl v grobnico in ukradel z mrliča zlato ovratnico in dragocen prstan.

Ko so pred kratkim preiskali grobnico, so našli, da so bile krste s silo odprte. Kretzschmar je izjavil, da ne ve, kdaj in kdo je odprl krste, rekel pa je, da se nahajajo manjkajoče dragocenosti v njegovem stanovanju, kjer so bolj na varnem. Izvedenci so ugotovili, da je župnik pokazal največje dragocenosti in ne starinskih, ki jih je imela hči Avgusta Močnega na sebi, ko so položili v grob. Župnik je zanikal z ogorčenjem, da bi on zakrivil groboskrustvo. Vendar pa je bil odstavljen od službe in postavljen pred sodišče.

Zita Parmška v Lurdu.

"Journal de la Grotte" objavlja vest, da je nedavno obiskala mesto lurske Matere Božje Zita Parmška, vdova Karla Habsburškega.

Bivša cesarica je prenočevala v nekem tamošnjem samostanu. Njeno romanje v Lurd se je izvršilo z vednostjo francoske vladarice in v najstrožjem incognito.

Odmevi srednjega veka.

Napolska "Nazione" objavlja iz Areza vest o dogodku, ki ga tamošnje prebivalstvo smatra za čudež. V mestecu Raggiolo v casentinskem okolišu — tako pravi poročilo — je tamošnji župnik s 24 zarotami iz svoje svakinje Klementine Magli izgnal 503 hudiče. Kakor se pripoveduje, so bili glavni trije Lucifer, Škorpion in Satan, ki so ubogo župnikovo svakinjo mučili že celih 12 let.

Župnik don Francesco Bordoni je star kakih štirideset let ter ga smatrajo v raggioskem okolišu za svetnika. Ko so ga vprašali, kaj je prav za prav na stvari, je dejal, da je vedel, da je bila njegova svakinja bolna, in ker je mislil, da gre za pojave histeričnosti, je menil, da bi bilo dobro zanj, če bi prišla v casentinsko hribovje, kjer bi ji gotovo odleglo. Toda ko je dekle prišlo tjakaj, je začelo kazati tako čudne znake, da se je župnik napolnil v Arezzo in sporočil vse škofu. Škof mu je dovolil, da izvrši vse potrebne verske obrede, da reši nesrečnega pekleščkov, ki so jo obsedli.

Z zarotili je pričel 2. julija. Ov vsakem zarotilu je, kakor pravi župnik, zapustilo obsedenino dušo večjo število hudičev. Glavno zarotilo je izvršil pred nekaterimi večeri v cerkvi, kjer je v hudem naporu s pomočjo najkrepkejših zarotil in blagoslovov pognal iz obsedeninega trupla najhujšega hudiča, Satana. Župnik je dejal, da so hudiči uganjali z ubogo svakinjo vsakovrstne zlobne šale. Večkrat so ji storili, da ji je otrpnil jezik, potem noge in pa trepalnice.

Dekle samo je reklo, da je mislila, da je bolna na prsih in da je zelo zadovoljna, da je rešena nadloge, ki jo je morila celih dvajset let. Rekla je, da ji je tudi pater Serafin v Pratu, ki je storil toliko čudežev, dejal, ko je prišla k njemu, da je obsedena in da ga ni zdravnik, ki bi jo mogel ozdraviti.

Je pač res škoda, da ni več živ Boceaccio, ker bi se njegov "Decamerone" sedaj gotovo povečal za novelico, ki bi bila najbrž precej podobna tisti, v kateri pripoveduje, kako je neki puščavnik z neko mlado deklelo poganjal hudiča v peklo. Toda Boceaccio je živel v XVI. don Francesco Bordoni pa je z dovoljenjem škofa v Arezzu izgnal 503 hudiče iz svoje svakinje v XX. stoletju, v mesecu juliju in avgustu leta 1924.

Poročilo firentinske "Nazione" je v toliko nepopolno, da ne pove, kam so šli hudiči, ko so zapustili nesrečno Klementino. Ker v bližini tamkaj teče reka Arno, so se po našem mnenju pač šli predvsem — kopat! Saj jim je moralo biti od hudiča vroče, ko so 503 tičali tako na tesnem celih dvajset let, po najednejši poti pa menda tudi niso mogli vsi obenem na dan. Ergo — v vodo! Reka Arno je morala biti tiste dni precej kalna in najbrž tudi ni dišala po rožicah!

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

BASCOM SLEMP

Predsednikov tajnik pri igranju golfa.

Sleparski "zdravnik".

V Beogradu so aretirali sleparja, ki se je izdajal za zdravnika ter ciganil babjeverne žrtve. Njegove "iznajdbe" na polju zdravilstva. Nagel beg skozi okno.

Mnogo jih živi pod tem pravičnim solncem, ki omadežuje svojo čast in poštenje s krivičnim dejanjem vsak dan in vsako uro. Kakšna kazen jih zadene za to? Nekateri se vjamejo sami v mreže policije, drugi pobegnejo kadar jim je pravica za petami. Skoraj brez izjeme pa se krivica mašuje nad vsemi.

Milan D. Popović je do pred časom gospodaril v kavarni "Pri zlatem grozdu" v Beogradu. Kavarna je bila kljub svojemu svetlemu imenu zakoten brol, v katerem so se ljudje neradi ustavljali. In ker je bila tudi postrežna slaba, se je nekega lepega dne zgodilo, da je ostal Milan Popović brez gostov. Nič zato. Mož ni izgubil radi tega niti enega sna v spanju. Saj zaslužek, je mislil Milan, se najde vedno. Ni baš treba, da bi bil človek kavarnar. Lahko je tudi zdravnik, čeprav nima doktorske diplome.

Popović je večkrat čital v časopisih inserate, v katerih so skrivni inserenti namigivali bralcem, da lahko zdravijo tajne bolezni z lastnimi preizkušenimi sredstvi. Treba je poslati samo potreben denar, pa pride lek na adresata. Tajnost zjamčena, itd. Ti inserati so Popoviču vdihnili idejo, da bi se nemara tudi on obnesel kot zdravnik, čeprav nima diplome in čeprav ni povahal nobene medicinske knjige. Šel je torej v uravo beograjske "Pravde" in plačal inserat sledeče vsebine: "Dane in gospodje! Če si želite ohraniti ljubo zdravje ali izleciti tajne bolezni, obrnite se na pošto in predal 169 in priložiti pismu 11 Din. Tajnost zjamčena".

Predal 169, na beograjski glavni pošti se je začel kmalu polniti. Dobival je toliko pisem, kakor malokateri trgovci, ki ima zveze z vsemi stranimi sveta. Po pošto je prihajal mož, kateremu je pošto osebje prisodilo kakih 40 let. Odnesele je pisma enkrat, dvakrat, trikrat. Četrtri ga je zmanjkalo.

Postarji so se začudili. Odkod naenkrat ta odsotnost najemnika predala 169, ko prihajo pisma nanj vendar v kupih? Ker so pošiljke prihajale neprestano in ker je bil predal prenatrpan z njimi, so jih postarji začeli metati v posebno vrečo, da jih izroče naslovniku, kadar se javi. Ali naslovnik ni bilo od nikoder.

Za prenatrpanost poštnega predala 169 je doznala tudi policija. Ki se je začela zanimati za stvar. Poizvedovala je dolgo tu in tam. Kdo bi utegnil biti najemnik tega predala. Ker je Popović po tritji izpraznitvi stalno izostal, je bilo zasledovanje oblasti kaj težko. Toda solnce in oko postavse prodreta povsod: in tako se je zgodilo, da je policija naposled iztaknila Milana D. Popoviča in ga aretirala.

Prvo vprašanje, katerega je stavil komisar na oboženo je bilo, kako je z njegovo doktorsko diplomom. Mož je odkrito priznal, da diplome nima, da pa ga to ne ovira pri izvrševanju zdravniške prakse. Trdil je, je iznašel zdravilo zaper spolne bolezni in da se njegova praksa omejuje na to polje. Kakšno je njegovo zdravilo, tega ni povedal. Dejal je, da mora ostati tajno v interesu "človečanstva".

Komisar si je ta napredek "človečanstva" zabeležil v akte in je Milana spravil pod ključ. Nato je velel prinesiti predse pisma, ki so ležala na pošti naslovljena na predal 169 ter jih začel prebirati. Odrpelo so se mu oči zelo na široko.

Za iznajdbo 169 so se zanimali ljudje iz vseh krogov. Neverjetno, ali resnično: med njimi so bili medicinci in medicinke, častniki, inženirji, dijaki, trgovci in drugi. Posebno veliko skupino pa so tvorile ženske, ki so poštni predal 169 oblegale kakor trdnjavo.

Popović je moral vnovič na zališanje. In to so prišle na dan še tope reči: Kar je slepar zamočlal

prvič, je izpovedal drugič. Izpoved je trajala dolgo in je pojasnila marsikaj, a najinteresnejše v njej je bilo Milanovo pripovedovanje, kako je obiskal ženo nekega inženirja, ki se je zanimala za njegovo "iznajdbo".

Dama je čitala Popovičev oglas v listu in je takoj odgovorila na predal 169 s prošnjo, da ji tajni zdravnik obrazloži svojo zdravilno metodo. Popović je spoznal da do na prvi pogled in je odpisal, da se to ne more zgoditi pismenim potom, temveč samo v osebni navzočnosti. Doma je odpisala drugič. Rotila je tajnega "zdravnika" naj upošteva njen položaj in naj je ne sili na sestanek. Popović pa je videl, da zmaguje in je postal še bolj neizprosni.

V tretjem pismu se je z damo sporazumel, da jo poseti doma v stanovanju. Popović je prišel z zdravniško torbico v roki in stopil v sprejemnico. Kmalu je prišel z radovedno damo v živahen razgovor. Ona je hotela za vsako ceno izvedeti, kakšno je njegovo zdravilo, on pa je odgovarjal, da je stvar še tajna ker ni patentirana. Morda bi bilo prišlo še do bogve česa hujšega, da ni medtem nekdo potrkal na vrata. Prestašeno je žena planila pokoncu in šepnila "zdravniku", da je doma njen mož. Vrata so bila zaklenjena. Inženir je bil nestrpen in je hotel vedeti, kaj se godi za zaprtimi vrati ter je pričel tresti zaprto krilo. Nič. V zadnjem trenutku je ženo v glavo rešil in Popović se je res spustil šest metrov v globočino na cesto. Za njim je priletela njegova "zdravniška" torbica.

Deci, ki se je igrala na ulici, se je zdel ta prizor sicer nenavaden, toda ker se je tolovaček s torbico urno pobral, se ni brigala dalje zanj. Inženir pa je medtem doma razsajal in pritiral stvar tako daleč, da je žena naposled prosila za razvedbo braka.

Popović je kmalu nato prekinil svojo "zdravniško" prakso vsled intervencije policije in tako stoji njegova stvar na mrtvi točki. Obsojen je bil zaenkrat radi klatestva, brezposebnosti in pustolovskega življenja na 30 dni zapore. Radi drugih sleparij pride pred sodišče ko odsedi sedanjo preventivno kazen.

Beli sužnji črnega poglavarja.

Raziskovalci južne Afrike so našli v notranjosti terena puščave Kalahari na skupino belih ljudi, ki so sužnji črnih rodov. V Molopole jim je prišel naproti kalfski poglavar Sebele, ki je govoril dobro angleško in je bil oblečen evropsko kakor tudi njegova žena. V selu so videli raziskovalci nato okoli 50 belih mož in žena, ki so bivali v kočah blizu poglavarja in so opravljali vsa najnižja in najtežja dela. Baje so ti beli sužnji potomci nekih nemških pionirjev, ki so se bili izgubili v puščavi okoli leta 1778 in se je takrat mislilo, da so poginili, kakor je to zapisano v zgodovini nemške kolonizacije. Sedaj se je pokazalo, da so bili zapadli suženjstvu in so potomci sužnji, ne zavedajo se svojega izvora.

Posledice neurij v Severni Italiji.

V Severni Italiji so divjali zadnje dni velike nevihte, ki so na-

Menih - vlomilec.

Menih je javil policiji, da so neznanci okradli kapelico, kmalu se je pa dognalo, da je bil on sam vlomilec. Vlomilno in morilno orodje v njegovi sobi. Kmetje ne vernejo.

Na vrhu s snegom pokritega Monte Soratte, ki ga je rimski pesnik Horac nekoč v prekrasni odi opeval in ki je še danes ena najprijetnejših izletnih točk visokih planin, stoji lepa kapelica. Umetnine male kapelice presenetijo samotnega obiskovalca teh krajev: klasična slika iz evropejske dobe italijanske renesanse tvori kraso oltarja in dragoceni kelih in eiborij iz zlata pričajo o velikodušnosti mecenca, ki je zgradil kapelico.

Turisti, ki so posekali vrh Monte Soratte, da obiščejo kapelico, so našli pred oltarjem vedno klečečega starega meniha, brata Kamila, o katerem je bil razširjen glas svetnika, in ki je že desetletja dolgo varoval zaklade kapelice. Leto za letom je molil menih Kamilo pred oltarjem nebeske kraljice. Na goro so prihajale uglede dame, elegantni gospodje, ki se nišo strašili strme poti, da se pri častiljivemu menihu spovedo svojih grehov. Kmetje iz okolice Monte Soratte, ki so smatrali Kamila za proroka, so pripovedovali o njem nevrjetne stvari. S svojo molitvijo je baje ozdravil na stotine bolnikov. Vse je kazalo, da bo Kamilo svoje Bogu vdano življenje mirno končal na gori.

Pretekle dni pa so se v noči odprla vrata kapelice in temna postava je izginila v noči. Bil je menih Kamilo, zavil v meniško kuto. Odsel je po strmi stezi, ki vodi v mestec St. Oreste, navzdol in se ustavil pred poslopjem poveljstva karabinjerjev. Potrkal je na vrata in pred začudenim stražnikom se je pojavil menih. Kamilo je hotel na vsak način govoriti s poveljnikom in ker je ta že spal, so ga morali zbuditi.

"Vlomilec so vdrl v kapelico", je hitel pripovedovati menih "in izropali so božji hram".

Poveljnik je s šestimi karabinjerji takoj odšel v kapelico, da se prepriča o dogodku. Kapelica je bila popolnoma oropana; krasna slika Matere Božje je bila razrezana iz okvirja, zlati in srebrni kelih so izginili in o storišču ni bilo daleč na okoli sledu. Navzle obširni preiskavi, ki jo je uveličeval poveljnik, ni mogel ničesar izslediti, kar bi kazalo na nasilen vrom. Poveljnik karabinjerjev je pričel sumiti. Dali ni menih sam izvršil tatvine? Ni se mogel otresti tega vpliva, vendar si ni upal proti častiljivemu menihu, ki je užival glas svetnika, ničesar ukreniti. Na skrivaj pa je odposlal dva stražnika v menihovo stanovanje, da ga preiščeta. Uspeh preiskave je bil presenetljiv. V sobi "svetnika" sta našla stražnika cel arzenal vlomilnega orodja z morilnega orožja. Menih je bil aretiran in javnost z napetostjo pričakuje nadaljna odkritja.

Kmetje iz okolice Monte Soratte so radi aretacije meniha silno razjarjeni in ne morejo verjeti, da je "svetnik" - vlomilec. pravile za 300 milijonov lir škodo. Najbolj je trpela pokrajina okoli jezera Lago Maggiore, kjer je toča z nalivi pobrala vso letino.

LORD IN LADY MOUNTBATTEN

Z angleškim princem sta dospela v Ameriko tudi znana angleška aristokrata lord in lady Mountbatten. Lady Mountbatten so te dni ukradli neznanec za dvestotisoč dolarjev draguljev. Oba sta nemškega rodu, istotako kot je tudi angleški kralj. Pred vojno so bili Mountbatteni - "Battenbergi".

Mrs. John D. Rockefeller, Jr. se je vrnila s svojo hčerjo iz Evrope. Hči Miss Abby Rockefeller bi morala biti že dvakrat kaznovana zastran prehitre vožnje, pa se je na pliesksem sodišču vse lepo potlačilo.

Bolezen raka.

Mnogo ljudi trpi na posebne vrste bolezni, ki jo pozna medicina pod imenom neoplazma. Del telesa ali organ, kjer se razvije ta bolezen, postaja polagoma večji, in doseže pogosto zelo velik razmer, ne da bi bolnik čutil pri tem bolečine. So različne vrste boli kakor imenujejo lajki tak pojav. Razlika med bulami in drugimi sličnimi boleznimi, ki del telesa tudi oteče, je ta, da izvira pri drugih boleznih oteklina iz tega, da so procesi vnetja uničili dotično celico, dočim pri bulah, teh procesov ni. Pri bulah se začne naše celice množiti in živeti tako rekoč samostojno in avtonomno, toda na račun organizma, so torej pravi paraziti in lahko povzročijo ne le bolezen, nego tudi smrt. Rak je variacija raznovrstnih oblik, ki so značilne za bule. Odkod pravzaprav izvirajo bule, ni točno pojasnjeno. Imamo več teorij, med katerimi je še najbolj verjetna takozvana embrijalna teorija nemškega učenjaka Conheima. Ljudem, ki niso dovolj poučeni o finesah in podrobnosti sodobne embriologije in patologije, je težko na popularen način pojasniti ta proces. vendar pa postane embrijalna teorija dovolj jasna in razumljiva, če navedemo nekatere fakte o embriologiji in atologiji.

Naš organizem se oblikuje in razvije iz prvotne zarodne celice. Ta celica vsebuje veliko življenjske energije in se zelo hitro razmnožuje. Že prve dni te razmnožitve se začneja takozvana diferenciacija celic, kar pomeni, da prevzame določena skupina celic specialno funkcijo, druga zopet drugo funkcijo itd., in tako nastane formacija raznih sistemov celic in organov.

Iz povsem homogenih zarodnih celic nastanejo možganske celice in živčni sistem, celice, kosti, mišice, žlez itd. V momentu, ko se formirajo razni sistemi in organi, pravi Conheim, pridejo nekatere celice po čudnem naključju iz enega sistema v drugi. Tako zarodna celica, ki je zašla tja, kamor prav za prav ne spada, ima življenjsko energijo, kakor vse druge, da se razvija in množi; ker pa jo obdajajo druge celice, ki imajo energijo za drugačne funkcije, se ta celica ne more razviti in pomnožiti, temveč ostane v latentnem stanju dotlej, dokler so sedne celice drugega sistema ne izčrpajo vse svoje energije za razvoj in razmnoževanje. Tedaj pa se začne tudi ta izgubljena celica množiti in skupina takih celic se zopet razmnožuje v notranjosti; tako nastane bula, ki je splošno majhna, potem pa naraste. Bula ima v sebi drvena in druga telesa, potem katerih dobiva od organizma vse, kar potrebuje za hrano in razvoj. Tako se razvija in rastejo takozvane plemenite bule, ki ne škodujejo mnogo organizmu in zelo redko povzročajo smrt. Kaze samo organizem in ga ovirajo pri delu. Z operacijo jih lahko popolnoma odstranimo. Druge izgubljene celice pa se

lečenje raka pozna v novejšem času na tri načine — operativni, z radijevimi in Roentgenovimi žarki. Rezultati so različni. Uspeh je odvisen od tega, kako se za nima zdravnik za stanje organizma sploh in kdaj dela diagnozo — v začetku bolezni, ali potem, ko se je rak že zajezel globoko v organizem. Nekateri učenjaki so mnenja, da je rak bolezen vsega organizma in da se je treba boriti z njim na ta način, da starejši ljudje kolikor mogoče normalno žive.

Hladnokrvnost angl. avijatika.

Londonski časopisi popisujejo sledeči slučaj nenavadne hladnokrvnosti: Neki aeroplan na katerem je bilo sedem oseb, je letel nad vletiščem v Norfolk. Naenkrat se pojavi ogenj, ki je vnel zrakoplovo krilo. To videvši, se je službojoči letalski podčastnik tako osrečil, da je skočil na krilo aeroplana ter z ročnim ognjegasnim aparatom zadušil ogenj, ki bi bil sicer gotovo uničil letalo in ljudi, ki so se nahajali na njem.

Podčastnik je bil za ta čin človekoljubne hrabrosti seveda takoj odlikovan.

Iz mestnega močvirja.

Dasiravno ni Ljubljana, velenasto, se vseeno dogajajo tam stvari, na katere ne more biti nihče ponosen. Pokvarjenost šestnajstletnih deklet. Socijalna mizerija.

Policijski zasliševalni uradi so nudili zadnje čase žalostne slike. Dan za dnem, skoraj vsako uro, so prihajale ponoči kakor podnevi v spremstvu stražnika zgubljene, stare in mlade, da se razgovarjajo, priznavajo ali zatajujejo in da izpovedo svojo življenjsko zgodovino. Bilo je čuti histerične vzklake, s katerimi so hoteli demonstrirati svojo nedolžnost, ki so pa pozneje vendarle skoro v vsakem slučaju zamrli v resignirano priznanje.

Pred uradnika stopi na videz, zdravja kipeča, elegantna, 24-letna ženska, vsa "oborožena" z zlatimi prstani, v katerih se bliskajo briljanti, okrog vratu dragocene bisere. V grlu pridruže jok, ki ji konvulzivno stresa rame. Naenkrat izbruhne v strastne proteste, izgovorjene v hrvaškem narečju. Je Prekumurka iz Čakoveca, ki je prišla poživeti v Ljubljano, kjer se je vdajala moškemu brez izbire — za denar. Aretirana je bila na prijavo enega izmed neštetihi njenih kavalerjev, katerega je po raznih prijaznostih okradla. Ne zagovarja sicer svoje ženstnosti, protestira samo proti osumljenju tatvine. "Samo za trenutek", pravi, "me izpuscite in ne boste me več videli žive!" Toda želji ni bilo ustreženo, kajti na policiji ni naivnih lahkovernikov, in ženska odide po zdravniški preiskavi — najpreje v bolnišnico, pozneje pa bo delala pokoro morda v Begunjah.

Dve mladi deklici, stari po 16 let. Preje sta počestovali, potem pa dobili lepega dne za neko gustilniško mizo prijazno, starejšo in sladko prigovarjajočo žensko. Naenkrat sta bili obe v družbi moških in naslednjega dne sta se napravili že dostojneje. Velesojem. Prodajali sta slaščice, nato pa sedli za mizo pod kontrolo va izpodbudo starejši pokroviteljice. Hodili sta domov v barake ob dveh ponoči, toda največkrat jima je ženska v tiem sporazumu s spremljevalci zaprla vrata pred nosom in morali sta z njimi. Konec pred koncem je bil ta, da sta bili po teh dnevih obe zasačeni pri nečistih dejanjih in odpravljeni v rdečo hišo. Med jokom sta izpovedali tamkaj ogabne stvari in odšle v bolnico.

Najbolj žalostno silka. Vstopi dobro opravljena okrog 34-letna ženska s širokim slannikom. "Vi ste ločena žena, kaj ne?" Ona povesi sprva glavo, potem pa prične govoriti. Šestnajst let je bila stara, ko se je poročila. Šest otrok ima. Pa se je hlepeča po življenju navadila med vojno v družbi tujecev na vino in pričela je ... Je Ljubljanka. Sledila je ločitev, služba natakartec v raznih krajih, plitvo veselje, pa zopet razočaranja. Potikanje po cesti, druženje z moškimi, ki so jo podajali z rok v roke. In nato aretacija radi zvrževanja prosti-tucije! Otroci jokajo doma, mati pa sedi v zaporu in preklinja svojo življenjsko usodo — ali pa pozablja na otroke in kolne samo trenutek, ko se je bila zasačena. Kajti materinski občutki v njej so že zamrli.

Take slike se kažejo v rdeči hiši dan za dnem in lahko bi jih prikazali še več. Za vsem tem pa reži iz ozadja strahovita soljalna mizerija naših časov.

DELA VSKI KRAVALI NA HAVAJSKEM OTOČJU.

Honolulu, Havajsko otočje, 11. septembra. — Dvajset ljudi je bilo ubitih in nepoznano število ranjenih leži v bolnicah pri spopadu med stavkujočimi sladkornimi delavci v Hanape, na otoku Kauai in policisti. Med mrtvimi je šestnajst Filipincev, dočim so bili ostali štirje policisti.

Izbruh je bil eden najbolj strašnih industrialnih spopadov v zgodovini teritorija.

V znamenju ljubezni.

Starši, katerim je hčerka izginila, so dobili izsiljevalno pismo. Njenega ljubimca je policija aretirala. Korespondenca podjetnega natakcarja iz jetnišnice.

Natakar Rafael Galante, rodom iz Napolja je junak temne drame, v kateri igra vloga sedemnajstletna pariška šivilja Gizela Mathien, ki je na zagonetem način izginila. Ljubka deklica je hodila vsak dan v kavarno nekega baraka na trgu Opéra zajtrkovat. Tam se se je seznanila z Galantijem, ki ji je pričel hitro dvoriti in govoriti o ljubezni. Prav kmalu se mu je odzvala. Ne da bi koga obvestila, je vzela svoje stvari in zapustila hišo svojega očeta ter se podala z Neapolitanecem v Italijo. Kratek čas po svojem begu je poslala deklica starišem pozdrave iz Rima, Neapolja in Pompejev, kjer je preživljala srečne dneve in od koder je prosila svoje rodbino odpuščanja za svoj faux-pas.

Pozneje je pisala Gizela iz Bruselja, javila je, da se bliža čas njene vrnitve in poroke. Starši in sorodniki so se udali in pričeli so se že veseliti, da se je stvar tako obrnila; kar izostane nenadoma vsako nadaljno poročilo. Začetkom junija se je pojavil naenkrat Galante v njihovi hiši. Videti je bil žalosten in vprašal je po Gizeli. Pripovedoval je, da v Bruslju nenadoma izginila, med tem, ko je šel on na pošto po njegovo korespondenco in jo je pustil na cesti, da ga počaka. Tri dni po tem obisku je dobil Gizelin anonimno pismo, v katerem je bilo rečeno: "Ako hočete svojo hčer zopet videti, pridite ob desetih zvečer na samotni kraj v Pariz (kraj je bil natančno označen) in prinesite šest tisoč frankov seboj. Ako pripeljete policijske agente seboj, svoje hčere ne vidite več. Sežgana bo, kakor so bile sežgane Landrujeve žrtve".

Mesto podpisa je bila na pismu narisana črna roka in bodalo. Mathien je obvestil policijo, ki se je podala na rendezvous z dvema detektivoma. Pričakovanje je bilo zmanj. Čuli so samo žvižg in videlo se je nekaj sene, ki so bežale.

Trik se je ponesrečil. Ni torej preostajalo drugega, kakor, da so poiskali Galanteja, ki so ga brez vsakih težkoč aretirali. Galante zanika vsakršno udeležbo pri triku. Izvedenci za rokopis so ugotovili, da Galante anonimnega pisma ni pisal, vendar so ga — ker je "iskan" radi tatvine — obdržali v zaporu. Iz zapore živahno korespondira z dvema ljubiacema, od katerih mu ena redno pošilja male denarne zneske. Ko so pozvedovali o njegovi preteklosti, so doznali, da je dal Galante tej svoji dobrotnici nedavno dva sunka z nožem ... Ti podatki so povečali bojazen rodbine izginule deklice. Glasom drugih vesti so Gizelo videli v Dieppe, elegantno opravljeno.

Agrarna reforma na Madžarskem.

Na Madžarskem je velik del zemlje v rokah veleposestnikov in grofov. Po zakonu o razdelitvi zemlje je pridobila država 400 tisoč orolov zemlje, ki se razdeli med prebivalstvo, ki nima zemlje, a se peča z obdelovanjem zemlje. Med poljedelskim in finančnim ministrom so vladala dolgo nespo-rzumljenja glede odkupnine. Finančni minister je zahteval z ozirom na sanacijo za oral slabe zemlje 5 milijonov kron in za oral dobre zemlje 15 milijonov ter amortizacijo kupnine v teku 10 let. Četudi madžarska krona ima neznačno veljavo, pravijo, da je kupna cena vendar visoka. (1000 madžarskih kron velja 1 ameriški cent.) Ministra sta se zedinila, da se kupnina amortizira v 30 letih. Uvaževati je treba, da bodo dohodki v prvih letih na teh parcelah manjši, kot jih je imel veleposestnik vsled intenzivnega obdelovanja.

Garritotova skrivnost.

J. Joseph - Renaud.

Ko si je zdravnik jetnišnice o- Možak je tu dvignil glavo in bladi svoj površnik, je dejal bol- Matisse je ves bled naslonil na niškemu strežaju, velikanu s si- zid. Sikajoče je hropel skozi svo- vimi lasmi: je brezkrvne ustnice.

— Torej, Garritot, prosti boste. Sedeti možak je stegnil svoje Ne vem, kateri izmed kaznjencev roke na mizo, kot divja zver, ki se vas bi mogel nadomestiti. Bolje ne pretega.

— Da, jaz sem Garritot... ki bo mogel opravljati svoje službe kot vi.

In doktor je dejal smehljaje: se nisi spremenil... Sicer bi te pa — In če ste enkrat prosti, bo- že spoznal, ko si govoril s tem u- ste lahko razmišljali o svoji budim fantom... Težko sem te "skrivnosti"... izsledil. Imenujejo te sedaj Ma-

Garritot je ravno končal svojih tessa in menil si, da si se dobro deset let zapora radi umora. Neko skril v tem predmestnem kotu. To- noč so ga aretirali v havreškem da vse skrivnosti vendar le ne dr- pristanišću. Imel je okrvavljene ro- žijo in tako sem prišel. Lesourd, ke in poleg njega sta v temi pla- kajti midva imava poravnati težak- vala na morskih valovih klobuk in račun! — Ne, ne gani se: morda palica njegovega tovariša Julesa imaš samokres v svojem predalu, Lesourd. Garritota so obtožili, da jaz pa imam ta svoj nož... pogledj je umoril in vrget v morje tega ga položim ga na mizo.

Lesourd. Deset let zapora — če. — Če hoče denarja, Garritot, prav je Garritot zagotavljal, da je se bova pomenila...

nedolžen. Zagovarjal se je odločno — Vse, kar sem imel, sem ti za- nerodno, kajti njegova mlada upal... Pravil si mi, da bom dobil žena je umrla kmalu po aretaciji, ogromne vsote, in rabil sem pa in žalost mu je zmedla zagovor... mnogo denarja, da bi bil mogel Bil je vzor jetnika. Če ga je kdo spraviti svojo ženo v sanatorij, mo- vprašal, zakaj je obsojen, je dejal jo revico, ki je kašljala!... Ti si zamišljeno in dvignil prst: "To je mi ukradel denar in zbežal z njim, skrivnost... Premišljal bom o tem dohitel sem te v Havru, spoprijela, ko bom spet svoboden..." Paz- dva se ob morju in padel si v niki so ga smatrali za prismojenca, vodo... ali si se pa nalašč vrget ki mi nevarne.

Vljudo je odgovoril zdravniku: — Storil bom kar bom mogel...

Gospod doktor ste res dobri... Stora za vrati so se odpirala pred Garritotovimi koraki, naen- krat je stal svoboden na tlaku po- deželskega mesta.

Na kolodvoru je izvedel, da gre vlak v Pariz šele čez tri ure. Use- del se je na klop, strmel v tla in se sam seboj polglasno pogovar- ja. Železniški uslužbenci so sme- jali.

Prebil je noč v slabo razsvetlje- nem oddelku tretjega razreda. Ko je izstopil na kolodvoru sv. Laza- rja je šel naravnost v malo kavar- no v Amsterdamsko ulico in dolgo brskal po adresarju. Napisal si je nekaj naslovov.

En ta dan in vse naslednje je ho- dil po Parizu od naslova do na- slova, spraševal in iskal. Hodil je maglo s sklonjeno glavo, kot zgub- ljen pes, ki voha sled...

V ulici Opatinji se je nahajal bar Matisse. Njegov posestnik je bil majhen, suh človek z dolgo črno brado. Baval se je s posredo- vanjem tajnih stav za konjske dir- ke, prodajal je skrivno absint in nganjal še hujše stvari. Predvsem pa je izposajal denar na konjske roke, a brez vsakega usmiljenja.

Ko sta mu to noč pomagala dva velikanska natakarka pri zapira- nju njegovega bara, je ves upehan priletel mladenič, bled od strahu: — Gospod Matisse... vrednostni papir, ki sem vam ga dal v za- stavo za dvesto frankov, katere ste mi posodili, ni moj... Vzel sem ga iz miznice svojega gospodarja, ki je bil štirinajst dni odsoten... in jutri se vme. Rekli ste mi, da si bom z dvesto franki pridobil bogastvo pri dirkah... Prosim vas, gospod Matisse, vrnite mi ta papir.

— Imaš denar?

— Sedemindvajset fran k o v manjka.

— Potem ni nič! ... Idi.

— Gospod Matisse, prisegam vam, da vam bom plačal kar manj- ka!... Vrnite mi vrednostni papir, gospod Matisse, saj manjka samo sedemindvajset frankov... ali pa prisegam vam, da se vržem iz...

— Nel...

Nesrečnej je ihtel izginit v ulični megli.

Oba natakarka sta odhajala. — "Lahko noč, gospod Matisse."

"Lahko noč!" Za njma je železni zastor zdrknil z gromovitem traš- čem do tal.

Ko je bil gospodar zapri vrata, se je stegnil, da bi ugasnil veliko električno oblačnico, ki je žarela nad njegovo točilno mizo.

Ko se je obrnil, pa je zapazil možaka, ki je sedel na eno mizo.

— Očite, ka želite videti, da gmo zaprta... Kaj pa...

KIPEC ANGLEŠKEGA PRINCA

V namenu, da zberejo primeren fond za bive angloške vojake, prodajajo v Londonu kipece angleškega kronprincea. Vsega skupaj nameravajo nabrati več stotisoč dolarjev.

Poletno mrtvilo v prirodi.

Življenje, ki je vzkliko na na- šem planetu ali pa prišlo od dru- god se je moralo v svojem razvo- ju prilagoditi fizičnim razmeram na zemlji. Ni skoraj točke na zeme- ljski obli, kjer bi ne bilo med letom klimatičnih sprememb. Ni kraja na zemlji, kjer bi šlo živ- ljenje enakomerno pot brez pre- sledkov ali izjemnih pojavov. Zi- ma pomeni v naravi veliko zapre- lo v življenju vsega stvarstva. Mnogo živih bitij mora po zimi poginiti ali zaspiti in otrpniti, da dočakaajo pomladi, ko pa posije pomladansko sonce, začne stvar- stvo živeti novo energijo. V tem času opažamo tudi najvažnejši pojav — razmnožitev. Pomlad je torej čas ljubezni. Toda življe- nju je potrebno vse le v gotovi me- ri. Dolgo pričakovano sonce pre- koraci na nekaterih krajih meje, v katerih morejo razna živa bi- tja normalno živeti in zato mora- jo ta bitja na poseben način klju- bovati preveliki vročini. Zadnje nastopi takozvano poletno mr- tvilo.

Mnogo je rastlin enoletnic, ki ne dočakaajo tega časa. Končale so svojo življensko pot, predno je nastopilo poletno mrtvilo. One rastline pa, ki žive več let in g morejo kljubovati suši, zaspe kot podzemne korenine in čakajo, da se vrne jesenski hlad in dež. Člo- vek jih niti ne opazi, ker so izgu- bile vse dele nad zemljo in tice v obliki korenine globoko pod zem- ljo. Tako prežive poletno mrtvi- lo mnoge vrste poljskih in planin- skih trav. Še bolj zanimivo je pa poletno mrtvilo pri živalih. Vse živali, ki ne prenašajo solnečne vročine ali suše, morajo zaspiti. Ker je poletje doba, ko okrog nas kipi bujo življenje, se le redko kdo zanima za spečo naravo. Ta narava pa objema morebiti več živih bitij, kakor ona, ki kaže tu- di poleti vse znake intenzivnega življenja. Spe poleti navadno sa- mo nižje vrste živali, čijih eks- stence večinoma niti ne opazimo.

Če stojimo spomladi kraj moč- virja, vidimo, kako se tam vse giblje in intenzivno živi. Če pa pogledamo kapljico vode iz tega močvirja skozi mikroskop, opazi- mo nov svet: nebroj nam nezna- nih bitij plava in hiti na vse stra- ni; večja in močnejša bitja pre- ganjajo manjša, ta pa zajedajo še manjša. Kapljica vode je zanje to, kar je za nas vseмирje. Taki bi bili bržkone tudi ljudje, če bi jih kdo opazoval iz daljave, z vsemirja. Poleti pa vsega tega vrvenja v močvirju ni več. Vse stoječe vode so izhlapele. Kam je izginilo življenje? Tu naletimo zopet na poletno mrtvilo. Priroda je naučila te svoje mikroskopi- ne stvarce, da prenehajo na videz živeti, kakor se dogaja to med in- dijskimi fakirji, ki jih učenjaki tako občudujejo.

Življenje je veriga komplicir- nih procesov, ki so večinoma od- visni od vode. Vzemite organizmu vodo in življenje v njem najprej otrpne, potem pa ugasne. Isto se godi z vsemi mikroskopičnimi ži- valicami, ki žive v močvirjih. Čim začne sonce pripekati in voda iz- hlapevati, izgubi njihov organi- zem vodo in zato morajo zaspiti. Spe pa dotlej, da jih prebudi je- senske dež. Če bi pa hladnega dez-

ja sploh ne bili, še lahko spe več let, ne da bi poginile. Toda skrtv- nost dolgega spanja ni znana sa- mo mikroskopičnemu svetu. To poletno mrtvilo poznajo tudi mno- ge ribe, dvoživke in celo sesalec. Samo ptice, ki imajo med živalmi najvišjo temperaturo, ne spe ne pozimi ne poleti.

Klasičen primer poletnega mr- tvila predstavljajo ribe-dvoživke iz Avstralije, ki se poleti zarijejo v blato. Kjer spe in čakajo jeseni. Po ni treba hoditi tako daleč, da se prepričamo na lastne oči, kako modro je urejeno stvarstvo. Vsi poznamo majhne žabice, ki se oglašajo spomladi in začetkom poletja iz mlak po polju s svojim monotonim "u u". Čim pa so iz- ginile mladke, tudi žabice ni več. Kam so izginile? Če razkopljemo blato, jih najdemo 30—40 cm pod površino. Čepe tam otrple in brez najmanjšega znaka življenja. Če tako žabice prečemo, opazimo, da srce ne deluje. Čim pa jo poto- žimo na vlažen kraj ali vodo, zač- ne kmalu gibati, in čez dobre pol ure že veselo plava semintja. Po- potniki, ki so se mudili v Egiptu in drugih krajih, kjer žive kro- kidi, pripovedujejo, da so tudi nekaere vrste krokodilov podvr- žene poletnemu mrtvilu. Ko je v teh krajih po dolgotrajni suši za- čelo deževati, se je izsušeno bla- to naenkrat razmaknilo, prst se je začela gibati, dvignila se je plast in izpod nje je pokazal kro- kodil svoje strašno žrelo. Dokler je pripekalo sonce, ni imel nje- gov organizem dovolj vode, in za- to je moral krokodil spati globo- ko v blatu, da mu še zadnja vta- iz telesa ne izhlapi. Čim pa je voda namočila strugo, ga je na- rava sama prebudila in postal je zopet živahen, kakor da se mu ni nič pripetilo in da ni spal dolge mesece brez najmanjšega znaka življenja. Poleg mrtvila pozimi, ki ga opažamo pri medvedu in mno- gih drugih živalih, pozna torej na- rava tudi poletno mrtvilo, ki ga ljudje večinoma ne opazijo.

Moderna roparska romantika.

NAZNANILO SELITVE.

Rojakom v Greater New Yorku naznajam, da sem preselil svojo krojačnico iz 272 Irving Ave., v sredo slovenske naselbine v Ridgewood, kjer imam najnovej- še vzorce za ženske in zimske obleke. — Pridite in prepričajte se sami. Zmerne cene; jamčim, da boste zadovoljni z mojo po- strežbo.

John Simončič,

73 Anthon Ave., Ridgewood, N. Y.

Kje je JOŽEF TURK, podomače Močlarjev Jože iz Babnega Po- lja, rojen v Loškem potoku št. 19, leta 1896 in v Z. D. od le- ta 1913. Z doma mi piše nje- gova osamljena mati več važne- ga in zato prosim rojake, če kdo kaj ve o njem, da poroča na- ravnost materi: Antonija Turk, Babno polj, št. 39, pošta Stari trg pri Rakeku, Jugoslavija, ah pa meni, za kar bom zelo hvale- žen. — Frank Troha, 158 Lake- view Ave., Barberton, Ohio.

(3x 10, 11, 12.)

"GLAS NARODA", THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

Prodana v sužnjost.

Mlad krojaški pomočnik je oblju- bil dvajsetletni deklici, da ji bo preskrbel dobro službo, pa jo je prodal v javno hišo. Policija je aretirala agenta in posredo- valca.

Že več mesecev je prebivalstvo Sarajeva vznemirjeno, ker se sko- raj vsak dan zgodi kaj nenavad- nega. Vsak trenotek se pojavlja- jo razne nečedne stvari. Naen- krat odkrijejo klub svobodne lju- bezni, potem pride na dan homo- seksualna afer. Tudi o trgovini z dekleti je bilo v Sarajevu že večkrat govora. Te dni se je po- javil zopet tak slučaj.

Iz Tuzle je prišla v Sarajevu dvajsetletna služkinja Anka Uzu- novič. Ker ni dobila nikjer posla, se je obrnila na delavsko posre- dovalnico in je prosila za službo. Tu jo je sprejel nezaposleni kro- jaški pomočnik Asim Babović, ki pa se, kakor se kaže, bavi s stvar- mi, ki mu nesejo več kakor igla in sukanec. Babović je obljudil dekletu izvrstno službo, če gre z njim. Uzunovičeva je seveda spre- jela ponudbo.

Asim je peljal dekle k branjar- ju Nikoli Lewingerju, ki ima svo- jo trgovinico v bližini javnih hiš v Sarajevu. Tu so z lastnico ene- teh javnih hiš potom Lewingerja sklenili kupno pogodbo, po ka- teri im. Anka stopiti v javno hi- šo, Babović pa dobi za mešetare- nje 500 dinarjev. Uzunovičeva je bila končno pripravljena, da vstopi v javno hišo.

Drugi dan je izplačal Lewin- gel Baboviču le 300 dinarjev. Asim je seveda postal divji, ker so ga tako nesramno osleparili. Žid in lastnica lupanarja sta do- bro vedela, da ne bo krojaški po-

močnik ničesar storil proti njima, ker pride sicer sam v konflikt z zakonom. V svoji jezi pa je pri- povedoval Asim stvar prijateljem, 761 tucatov skodelic, 345 tucat- tov podstavkov, 472 tucatov kroz- nikov in 774 tucatov druge poso- de. Všteto ni razbito steklo. V enem samem tednu so razbili 8500 kozarecev, od otvoritve razstave pa okoli 70.000 kozarecev in 420 tisoč drugih steklenih posod.

Tako vsaj poroča angleški list "Daily Express".

ALI VESTE,

da se vrše sedaj zaključna pogajanja med Avstrijo in Jugoslavijo glede sklepa trgovske pogodbe? Ali veste, da vsebuje Helmar turške cigarete tobak z najboljšim duhom in okusom 100% čistega turškega tobaka? Začnite ka- diti turški tobak in veselji ga boste kot so ga drugi.

Trikratna morilka.

Prer kratkim je berlinska po- licija zaprla vdovo Kruger, ki je osumljena umora nad tremi svo- jimi možmi. Lani na jesen so na-šli njeneza tretjega moža s pre- rezanim vratom. Že takrat je bi- la ženska osumljena umora, toda radi pomanjkanja dokazov je bi- la izpuščena. A ker so se dokazi njene krivde v zadnjem času ve- dno bolj množili, je dala policija sedaj ostanke njenih treh mož ekshumirati.

Obdukcija je dokazala, da sta prva dva moža umrli na posledic- cah počasnega zastrupljanja. Zverinska ženska pride sedaj pred sodišče in bo gotovo obsoje- na na večala.

Tudi statistika.

Razstavo v Wembleyu na An- gleškem obiskuje dnevno pov- prečno 70.000 oseb. To občinstvo

in restavracijsko osobje razbije baje vsak teden 30.000 komadov posode, ki tehta pet ton: in sicer povedoval Asim stvar prijateljem, 761 tucatov skodelic, 345 tucat- tov podstavkov, 472 tucatov kroz- nikov in 774 tucatov druge poso- de. Všteto ni razbito steklo. V enem samem tednu so razbili 8500 kozarecev, od otvoritve razstave pa okoli 70.000 kozarecev in 420 tisoč drugih steklenih posod.

Tako vsaj poroča angleški list "Daily Express".

PROŠNJA.

Prosim širov vse Amerike Slo- vence, znanec, prijatelj in sorod- niki ter sploh vsa dobra srca, da mi priskočijo na pomoč. Že tri leta sem bolan, imam jetiko. Konjski lišaj mi je pokvaril cel obraz, nos in oči. Slabo vidim. Zdravniki trdijo, da je rak. Vsak bi se me usmili, če bi videl, kak- šen siromak sem. Vsak najmanjši dar bi bil zame velika pomoč. V enem letu in pol sem bil enajst mesecev v bolnišnici. Toliko vem, da zame ni več pomoči. Torej prosim, ne prezrite te prošnje, ker se vsakemu lahko pripeti kaj ena- kega. Tega ne želim živi duši. Že- lim vam vse najbolje in se vam iz srea lepo zahvalim za vsak naj- manjši dar.

Louis Mohar,

1385 East 55. St., Cleveland, Ohio.

Priporočamo, da se priobči ta prošnja brezplačno. Za društvo Naprej št. 5 SNPJ., Cleveland, O., Ludvik Medvešek, tajnik.

Tudi mi priporočamo priobčitev brezplačno. Za društvo W. O. W., Jugoslav Camp No. 293, Clevel- land, O., W. Čanda.

Potrujemo, da je v resnici po- treben podpore ter priporočamo, da bi omenjeno prošnjo priobčili. The Maccabees, Carniola Tent No. 1288, Cleveland, Ohio. John God- njavec, tajnik.

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. —

Vsebuje 300 strani 1.50

Nova velika sanjska knjiga90

Sanjska knjiga, srednja35

Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod70

Kako postanemo stari? Vodilo po katerem se doseže najvišja starost50

Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar75

Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Na- vodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. Trdo vezana 1.45

Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnico, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljan. Trdo v platno vezana 1.50

Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. — 1. in 2. zvezek 1.—

Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918. 1.25

Robinson, povest65

Sin medvedjega lovca. Potopisni roman80

Rinaldo Rinaldini50

Sveta Genovefa50

Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu25

Čarovnica starega gradu25

Hitri računar ali Praktični računar75

Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano 5.—

Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano 3.—

Narodni sklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi90

Pesmarica Glasbene Matice. Zbori za štiri moške gla- sove. Vsebuje 103 najboljših slovenskih pesmi .. 2.50

(K naročilu priložite pokritje v knamkah ali M. O.)

Knjige Vam pošljemo poštne prosto.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : : New York, N. Y.

"Miss Chicago"

Miss Margaret Leigh je pri narodni tekmi za najlepšo ameriško deklico zastopala mesto Chicago.

MORSKI JASTREB.

Special Rafael Sabatini. — Za G. N. priredil G. P.

66

(Nadaljevanje.)

— Ono, kar nosimo tam? — je rekel. — To je nemogoče. Če bi Asad vedel zato, bi nikdar ne odpoval iz Alžirja ali pa vzel s seboj močnejšo telesno stražo.

— Kaj je treba njemu telesne straže, — je odvrnil Sakr-el-Bar. — Če bi prišlo do spopada, ne more biti nobenega dvoma, na katero stran bi stopili korzarji.

— Nobenega dvoma? — je rekel Vigittello ter se nasmehnil. — Ne bodi tako uverjen. Ti ljudje so ti sledili v številne boje. Ti si njih paša, njih naravni voditelj.

— Mogoče, a dolžni so zvestobo Asadu, izvoljencu Alaha. Če bi prišlo do izbire med nama, bi morali stati na strani paše, kljub vsemu, kar je skupnega med njimi in menoj.

— Par jih je že mrmralo, ker so te na tem potovanju odrinili od vrhovnega poveljstva, — je rekel Vigittello. — Ne dvomim, da bi na številne uplivala njih vera, a številni bi stali na tvoji strani proti turskemu sultanu samemu. Ne pozabi, — je dostavil ter nehoti govoril tišje, — da so številni med njimi renegatje kot jaz in ti, ki bi se niti za trenutek ne pomišljali, na katero stran naj stopijo. Upam pa, — je zaključil, — da ni nobene take nevarnosti.

— Tudi jaz, — je odvrnil Sakr-el-Bar navdušeno. — Kljub temu pa sem vznemirjen ter moram vedeti, kje naj stojim, če bi se pripetilo najhujše. Pojdi med ljudi, Vigittello, ter skušaj iznajti, kakšno je njih resnično mišljenje ter skušaj ugotoviti, koliko ljudi bo na tvoji strani v slučaju, da bi moral jaz napovedati Asadu vojno ali če bi mi jo napovedal on.

Vigittello je pomembno pomežnil.

— Lahko se zaneses name, — je rekel. — Kmalu ti prinesem sporočilo.

Nato sta se ločila in Vigittello je odšel proti sprednjemu koncu ladje, da prične s svojimi poizvedovanji, dočim je odšel Sakr-el-Bar v drugo smer. Ko pa je došel do prve klopi, na kateri so se mučili sužnji, se je okrotu nasmehnil kot da se hoče nasititi z osveto.

— Okusil si že bič, — je rekel svojemu bratu, ki je sedel tam. — To pa ni še nič vspricho tega, kar te še čaka. Srečo imaš, da piha danes veter. To pa ni vedno. Spoznal boš to, kar si pripravil meni.

Lionel je zrl nanj z očmi, podlitimi s krvjo. Hotel je proklinjati svojega brata, a se je zavedal primernosti kazni, ki ga je doletela.

— Jaz se ne brigam za nobeno stvar, — je rekel malomarno.

— Pa se boš, dragi bratec, — se je glasil odgovor. — Brigal se boš ter pomiloval do nebes samega sebe. To pravim iz izkušnje. Stavim kaj, da ne boš živel in to je moje glavno obžalovanje. Najraje bi videli, da bi bil za večno priklenjen na ta plavajoči pekel.

— Ponavljam ti, da se ne brigam zase, — se je glasil trmoglav odgovor. — Kaj si storil z Rozamundo?

— Ali bi te presenetilo, če izveš, da sem igral gentlemana ter se poročil z njo? — se je rogol Oliver.

— Poročil z njo? — je siknil Lionel. — Ti pes!

— Ti me psuješ? Ali bi mogel storiti kaj več?

Smehljaje je odšel naprej ter prepustil Lionela dvomom, ker je izvedel le polovico resnice.

Eno uro pozneje, ko so se nahajali v neposredni bližini Balearskih otokov, sta se Sakr-el-Bar in Vigittello zopet sestala na poveljniškem krovu ter izmenjala mimogrede par besed.

— Težko je reči natančno, — je mrmral krmar, — a to, kar sem izvedel, kaže, da sta sili precej umerjeni in da bi bilo bedasto započeti spor.

— Tega tudi ne bom storil, — je odvrnil Sakr-el-Bar. — Tega bi ne storil rad v nobenem slučaju. Hotel sem le vedeti, kako stoji stvar za slučaj, da bi mi bil spor vsiljen.

Njegovo vznemirjenje pa ni bilo s tem nikakor potlačeno. Težko je bilo vse preje kot rešene. Sklenil je odvesti Rozamundo v Francijo ali Italijo. Obljubil ji je, da jo bo izkrcal na neki kršćanski obali in če bi tega ne mogel storiti, bi prišla brez dvoma do prepiranja, da ni bil to nikdar njegov resnični namen. Kako pa storiti to, ko je bil Asad sam na krovu galere? Ali bi prisiljen odvesti jo nazaj v Alžir tako tajno kot je odvedel od tam ter jo ohraniti v svoji oblasti, dokler bi se mu ne nudila kaka druga prilika? To bi bilo skoro neizvedljivo ter poleg tega še polno nevarnosti. Riziko izkrcanja je bil neposredno pred njim. Vsak trenutek bi se lahko izdalo navzočnost Rozamunde na krovu. Kljub temu pa je upal ter čakal na priliko, čeprav ni vedel, odkod bo prišla.

Eno uro ali več je korakal zamišljeno po krovu gorindol, kajti vedel je, da se je zapletel v mrežo, katero je zvezal sam. Vedel je tudi, da bo njegovo življenje cena za to, kar je bil storil. Vsi načrti so se izjalovili in njegovo lastno življenje bilo uničeno. Korakal je zamišljeno sem in tja ter pričakoval čudeža, ki naj bi se zgodil.

Šestnajsto poglavje.

VREČA.

Še vedno je hodil gorindol in eno uro pred solničnim zatonom, nekako petnajst ur po odpotovanju, je stala galera pred vhodom v ožino pri Aquila rtu, na južni obali otoka Formentera. Iz sanj ga je predramil glas Asada, ki ga je pozval, naj zavije v ožino.

Veter je medtem ponehal in treba je bilo poslušati se vesel.

Sužnji so pričeli vesljati in mohamedanski mornarji, pod poveljstvom Jasperja Leigha, so pričeli zvijati jadra.

Približali so se obronku promontorija, ki je bil popolnoma zapuščen, z izjemo par divjih koz, ki so se paste v svitu zahajajočega solca.

Lzprehajajoč se po sprednjem krovu z Marzakom, se je spomnil paše prejšnjih dni, ko je jadril po morju kot navaden pirat ter več kot enkrat obiskal zavetje, kateremu so se približali sedaj. V Sredozemskem morju je bilo le malo pristanišč, ki bi bila tako ugodna na načrtom in namenom korzarjev kot je bilo to. Nudilo je namreč zavetje ter primeren prostor za prežanje na ladje. Spomnil se je, da je prežal na istem mestu s strašnim Dragut-Reisom, s šestimi galerami in da ni vedel za navzočnost piratov admiral Doria, ki je prišel mimo s tremi karavelami in šestimi galerami.

Marzak, ki je hodil poleg svojega očeta, je le polovično poslušal obujanje očetovih spominov. Vse svoje misli je posvetil Sakr-el-Baru ter zavoju, kajti opazil je, da se je Sakr-el-Bar v zadnjih par urah neprestano mudil v bližini onega zavoja.

Spomin svojega očeta je naenkrat prekinil.

— Hvala Alahu, — je rekel, — da ti poveljuješ tej ekspediciji, drugače bi se ne upoštevalo tega skrivljenja.

[Dalec vzhoda]

Izpred sodišča.

Rabijaten človek

je Stanko Gabršek iz Sent Vida. Dne 29. maja se je napil 'jeruša'. Na poti proti domu je srečal posestnika Janeza Cerarja in Alojzija Jermana. Brez vsakega povišja je udaril Alojzija Jermana s kolom po čelu in rami tako, da mu je prelomil ključnico. Nato je napadel še Janeza Cerarja ter I. Kvedra, ki je prišel prvima dvema na pomoč, s kolom in nožem ter je pri tem Cerarja lahko telesno poškodoval.

Zagovor: "Se ne spominjam. Z dvema prijateljskima sem se napil žganja. Bil sem popolnoma pijan. Odkar me je leta 1917. nekdo po naključju po glavi udaril ter me je granata zasula, sem takoj pijan, posebno, če mešam."

Predsednik: "Pa se niste obnašali, kakor pijanec."

Obdolženec: "Jaz nikoli ne padem, če sem še toliko pijan."

Predsednik: "Pa zakaj ste jih napadli?"

Obdolženec: "Sta m' mogla že kej narest. Če sm jest pjan, pa jezn, sm hudič. Na morm nč zato..."

Državni pravdnik: "Potem bi bilo pa najbolje, če bi vas v kur-nik zaprl za celo življenje."

Priča Janez Cerar izpove, kakor trdi obtožnica, s pristavkom, da obtožena da takrat niti poznal ni ter ni nikdar imel ničesar opraviti z njim. "Najprej je Jermana, potem je pa še mene zato, ker sem rekel: pusti ga no pri miru! Da bi bil obtoženec pijan, nisem opazil."

Priča Jerman istotako izpove, da sam ne ve, zakaj ga je obtoženec udaril s kolom, ker mu ni nikdar nič žalega storil.

Priča Kveder izpove: "Prišel sem slučajno mimo. Ko sem videl, kako je obtoženec Jermana s kolom po glavi udaril in na tla pobil ter napadel tudi Cerarja, sem skočil med nje. Imel je nož v roki ter je hotel baš Jermana zabosti. Zgrabil sem ga za roko ter mu vzel nož. Pograbil je kol, a tudi tega sem mu vzel."

Predsednik: "Slišite, zakaj pa je vse to naredil?"

Priča: "Malo pijan je moral biti. Sploh je pa, odkar je prišel iz vojske, jako razburljiv človek. Kadar je pijan, je pa kakor živina. Pred vojno ni bil tak, bil je miren človek, dobro ga namreč poznam, ker sva skupaj 'fant-vala'."

Predsednik: "Torej mislite, da je bil nekoliko pijan?"

Državni pravdnik: "Ampak klal in pobijal je, kakor mesar."

Neka ženska priča skuša obtoženca zagovarjati, trdeč, da sta ga prvi dve priči pretepevali in da je bil popolnoma pijan. Pri konfrontaciji ostane vsaka priča pri svoji izpovedbi.

Predsednik: "Ženske vedno malo drugače vidijo, kakor moški."

Sodba: Stanko Gabršek je kriv hudodelstva težke in prestopka lahke telesne poškodbe ter se ob sodi na 4 mesece težke ječe, postrežne vsak mesec z enim postom, enim trdim ležiščem in eno temnico.

Dvakrat obsojen, naposled pa vendar oproščen.

Dne 13. marca se je v Semrajčevi gostilni v Tomačevem grdu popivalo. Po policijski uri je dosegla vinska navdušenost svoj višek. Med vinskimi bratci v gostilni sobi je nastalo prerivanje, prijatelji so se začeli pripravljati med seboj in državni uslužbenec H. je razbil več šip. Tako je bilo v gostilniški sobi. Splošna razburjenost je okužila kmalu tudi kuhinjo, kjer se je nahajala med drugimi Katarina H., stanujoča med hmelniki. Katarina H. in gostilničarjev sin Ivan Semrajc že dalj časa nista ravno prijatelja.

Stara mrznja je privedla mladeniča do tega — vsaj Katarina H. tako trdi — da je, ko je slučajno prišel v kuhinjo in zagledal tam Katarino H., svojo nasprotnico brez vsakega povišja udaril z nekim trdim predmetom — enkrat po glavi, enkrat pa po ustih — tako, da je ženska precej močno kr-

vavela. Zadeva je prišla pred okrajno sodišče.

Obdolženec se je zagovarjal s tem, da je trdil, da je bila Katarina H. tako pijana, da se je kar po tleh valjala. Pri tem se je udarila sama. On z njo ni imel nobene opravke. Poškodovanka se je drugi dan napram Ujčiču sama izrazila, da je bila tako pijana, da ničesar ne ve. — Katarina H., kot priča zaslšana, je decidirano izpovedala, da jo je udaril obdolženec.

Ivan Semrajc je bil radi tega od okrajnega sodišča radi prestopka lahke telesne poškodbe obsojen na 3 dni zapore in plačilo 150 Dm odškodnine.

Zoper to sodbo je prijavil Semrajc vzklic. Vzkliceno sodišče je sodbo razveljavilo in odstopilo zadevo okrajnemu sodišču v ponovni pretres.

Okrajno sodišče je Semrajca zopet obsojilo, in sicer to pot na 48 ur zapore.

Semrajc je pa trdovraten človek; ni izgubil poguma, temveč je prijavil zopet vzklic na deželno sodišče.

Vzkliceno sodišče je dopustilo 2 novi priči.

Leopold Hafner, skladišni delavec, izpove, da je bila Katarina H. vinjena. To sklepa iz dejstva, da je prepevala in kričala.

Predsednik: "Ali je bila hudo pijana?"

Priča: "Korajžna je bila."

Tekom nadaljnjega zaslišanja izpove Hafner, da ni videl, kako je Katarina H. padla. Slišal je vpijete, zato je tekkel v kuhinjo, kjer je videl Katarino H. na tleh za vratmi ležečo in na obrazu precej močno krvavečo. Kričala je, da je Semrajc kriv celega škandala.

Tudi je res, da je pozneje mož Katarine H. iskal Ivana Semrajca, da bi ga pretepel. Več priča ne ve.

Druga priča je Ujčič, policijski poduradnik, stanujoč med hmelniki.

Predsednik: "Kaj vam je Katarina H. pripovedovala dan po kravalu v Semrajčevi gostilni?"

Ujčič: Prišla sta k meni ona in mati Ivana Semrajca. Katarina H. je dejala: Ti si bolj učen kakor jaz. Svetuj, kaj bi bilo najbolje storiti. — Namreč njen mož bi bil ob službo, ker je ubil v gostilni 5 šip. Jaz sem rekel: Najbolje je, da se vsi poravnate. Idite na žandarmerijo in prosite gosp. stražmeštra, da naj stvari ne da na preji. Toda tudi ti moraš odstopiti, sem rekel Katarini H., če ne, boš tudi sama kaznovana. Nato mi je odgovorila: Saj smo bili vsi napiti, da nismo vedeli, kaj delamo!"

Predsednik: "Ali je sploh alkohol vdana?"

Ujčič: "Bilo je pred letom dni, ko se ni bila poročena, ko me potliče nekada ena njena sestra v svoje stanovanje. Dejala je, da ne ve, kaj ima njena sestra, naj jo grem pogledat. Ko sem vstopil v sobo, mi je udaril strašen vonj po alkoholu v nos in takoj sem vedel, kaj ji je. Rekel sem: Manj naj pije!"

Katarina H.: "Gspu predsednik! Prosim, tale človek ni mov nič prot men. Je po krivim prsegu... tako laže! — Proti Ujčiču: Vi, štir otroke mate... Buh vas bo štrafov! — Proti Semrajcu: Ti s' me, pa nobn druhi!"

Zagovornik dr. Vrtačnik je obtoženca prav dobro zagovarjal. Končno je predlagal oprostitev, s pristavkom: "Če bi bilo pa sodišče kljub vsemu pričakovanju mnenja, da je obdolženec kriv, predlagam vsaj denarno globo."

Državni pravdnik Domenico je z isto vervo predliral za obdolženca krivdo ter je mladeniča pošteno okrcal: "Pijana gori, pijana doli — tak mlad fant nima pravice tepsti drugih ljudi, tak mlad fant naj se rajši uči! Sicer pa — je dejal — krivda je jasna, o tem je prepričano celo zagovornišvo, ki subsidiarno predlaga denarno globo. Temu predlogu se pa tudi jaz pridružujem."

Po daljšem posvetovanju proglasi predsednik oprostilo sodbo, ki se opira v glavnem na izpoved policijskega agenta Ujčiča ter na dejstvo, da od toliko prič, ki so

bile pri dogodku navzoče, nobena ni mogla izrečno potrditi, da bi bil privatno udeleženko poškodoval Ivan Semrajc. — Fant je imel torej neverjetno srečo: Po dvakratni obsodbi je bil končno oproščen.

Po proglasitvi sodbe stopi Ujčič pred zeleno mizo: "Gospod predsednik, predlagam, da se protokola, da mi je Katarina H. očitala krivo prisego."

Predsednik: "Saj je gospod državni pravdnik tu!"

Državni pravdnik pa ni tako krvočen in zaenkrat ne reče ničesar.

Predsednik: "Če boste ovadili, bo sveda kaznovana."

Nato pristopi še Katarina H.

Predsednik: "Ne dobite nič! Še zaprti boste vrhu vsega."

Učinek lakote.

Kaj napravi dolgotrajno gladovanje človeku je razvidno iz znanstvene razprave profesorja na vseučilišču v Harkovu, Aleksija Ivanovskega, o učinki zadnje lakote v Rusiji. Na Rusiji, ki so tri leta gladovali, se je opazilo, da niso samo izgubili teže, temveč se je zmanjšala tudi njihova visokost, in da se je posušila in nagubala koža kot pri starih ljudeh.

Ko je Ivanovski uvidel, da prihaja v Rusiji daljša doba lakote, je takoj organiziral svoje tovariše, da sa preiskovali fizični učinek dolgotrajnega pomanjkanja. Opazovanja so se vršila na 2114 osebah, moških in ženskah po celih Rusiji ter so se nadaljevala skozi tri leta vsakega izmed njih so tehtali v razdobju 6 mesecev.

Najbolj splošni in vidni učinek pri njih je bila izguba teže. Niti enega ni bilo, ki ne bi bil izgubil na teži; v največ slučajih so posamezniki izgubili po 30 odstotkov cele teže. Najprej je prišla izginjati mast, ki je proti koncu lakote pri vsakem popolnoma izgnanila. Nato so pričele trpeti mišice, pozneje notranji organi, posebno jetra, medtem, ko srce ni kazalo nikake premembe.

Skoro v vseh slučajih se je pokazalo zmanjšanje telesne višine in sicer pri moških od 1.5 do 2.6 palcev. Izguba na teži je bila najhujša pri mladih ljudeh, pa so zopet hitrejšo pridobili na teži, ko je bilo več hrane. Oblika glave se je izpremenila. Ob straneh spredaj in zadaj se je skrčila, medtem ko se v dolžini ni mnogo premenila. Dolžina obraza se je skrčila manj kot pa širina. Enako je postal nos manjši in tanjši. Lasje so rasti počasneje, pričeli so prezgodaj izpadati in sveti. Oči so postale kot pri starih ljudeh, koža je izgubila svojo elastičnost in se je nagubala, hoja slabotna in negotova in telo sključeno. Spolni nagon je po-

ANTHONY BIRK

HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR

Prevzamem vsako v to stroko spadajočo delo.

ROJAKI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NAROČILO, VERAŠAJTE

MENE ZA CENO.

359 Grove Street Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Telephone: Evergreen 5506

Pri vsaki priliki—

če Vam je treba poslati v staro domovino bodisi v Dollarjih, Dinarjih ali Lirah, —

če potrebujete nasvete za potovanje v domovino in nazaj v Ameriko, —

če hočete rešiti kako zadevo v starem kraju, uložiti ali dvigniti denar, ali —

če se odločite Vaše prihranke tukaj obrestonosno naložiti, bodite svesti, da Vas bo domača Banka in ljudje, kateri poznajo Vaše potrebe bolje poslužili, kakor stranski; iz tega lahko posnamete, da se zamorete v vseh takih prilikah zaupno obrniti na —

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

16. septembra: Rellance, Cherbourg; Sierra Ventana Bremen.

17. septembra: Aquitania, Cherbourg; France, Havre.

18. septembra: Mongolia, Cherbourg; Wuerttemberg Cherbourg in Hamburg.

19. septembra: Giulio Cesare, Genoa.

20. septembra: Homerio, Cherbourg; Columbus, Cherbourg in Bremen; Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Orbita, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne.

21. septembra: Pittsburgh, Cherbourg; York, Cherbourg in Bremen.

22. septembra: Berengaria, Cherbourg; Chicago, Havre; Duilio, Genoa.

23. septembra: Zeeland, Cherbourg.

24. septembra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Mount Clay Hamburg; Muenchen, Bremen; Volen dam, Boulogne; Conte Verde, Genoa.

25. septembra: Resolute, Hamburg.

1. oktobra: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.

2. oktobra: Thüringia, Cherbourg in Hamburg.

4. oktobra: Olympic, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Rochambeau, Havre; Bremen, Cherbourg in Bremen; Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Boulogne.

7. oktobra: De Grasse, Havre; Arabic v Cherbourg in Hamburg.

8. oktobra: Aquitania, Cherbourg; France v Havre.

10. oktobra: Pres. Wilson, Trst.

11. oktobra: Homerio, Cherbourg; Republic, Cherbourg in Bremen; Hansa, Cherbourg in Hamburg; Stuttgart, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam, Boulogne.

14. oktobra: Rellance, Cherbourg in Hamburg; — America, Genoa.

45. oktobra: Berengaria, Cherbourg.

16. oktobra: Minnekahda, Cherbourg in Hamburg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg.

18. oktobra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Columbus, Cherbourg in Bremen; Deutschland, Cherbourg in Hamburg; Conte Rosso, Genoa.

22. oktobra: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg; America, Cherbourg in Bremen.

23. oktobra: Martha Washington, Trst.

25. oktobra: Olympic, Cherbourg; Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Lancaster, Cherbourg; Muenchen, Cherbourg in Bremen; Rotterdam, Boulogne; Duilio, Genoa; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.

28. oktobra: Resolute, Cherbourg in Hamburg.

29. oktobra: France, Havre; Aquitania, Cherbourg.

PREKLIC.

Kar sem govoril, se ni tikalo A. Gabrenja, F. Pušnika in ne S. Kopitnika, vsa stvar je izmišljena in neresnična.

V. Rovaneš.

NAJVEČJI PODJETJE ZA

PERJE V ZDRUŽ. DRŽ.

Mi prodajamo perje namenskega izdelka, ki ni pokvarjeno vsled dolgega ležanja. Mi lahko pošljemo celotno ali očisto perje. Uzorke pošljamo na zahtevo. Mi pošljamo perje v vse dele Zdrženih drž. Pišite danes zaupno največji slovenski trgovki s perjem. ALBERT STETZ, (Key 2) 138 Passaic St., Passaic, N. J.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih namoremo dati vladne dolgotrajne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvotne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavlani dobiti dovoljenje ostati v domovini čao leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D.C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prosluci v stari kraj glasom najnovejše odredbe.

Kako dobiti svojce in starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za posniala. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 prisilencev.

Prodajamo vozno listo za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

Prav vsakdo—

kdor kaj išče, kdor kaj ponuja, kdor kaj kupuje, kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda".